

DANES NAGRADNO ŽREBANJE

GORENJSKE

LETTO VI / ST. 13

KRANJ, 28. MARCA 1953

CENA 8.— DIN

DOBRO - TODA NE DOVOLJ

Premalo žena in mladine kandidira, še manj pa jih bo, kot izgleda, izvoljenih

Po dosedanjih, poročilih, s datni listi številne zastopane, katerimi razpolaga uredništvo, v mnemu tovarišev z Okrajnega sindikalnega sveta so le-te priprave veliko bolj živahne in popolnejše kot doslej. Skoraj vsa večja podjetja so letos razpisala anketo o delu starih delavskih svetov in posameznih članov. Tako so sindikalne organizacije zvedele menje in razpoloženje kolektivov ter temu primerno sestavile nove kandidatne liste. Venadar pa velja tudi za kranjski okraj, da je v pripravah preveč zamemljena politična plat. Saj bi sicer ne mogli ugotavljati, da se še vedno ponavljajo stare napake: Premalo žena kandidira, še manj pa jih bo — po vsej verjetnosti! — izvoljenih.

Sicer pa moramo ugotoviti, da so na kandidatnih listah sposobni tovariši. Veliko število predlaganih predstavljajo novi kandidati, ki doslej niso bili na tem odgovornem položaju. Ni bilo primera, da bi

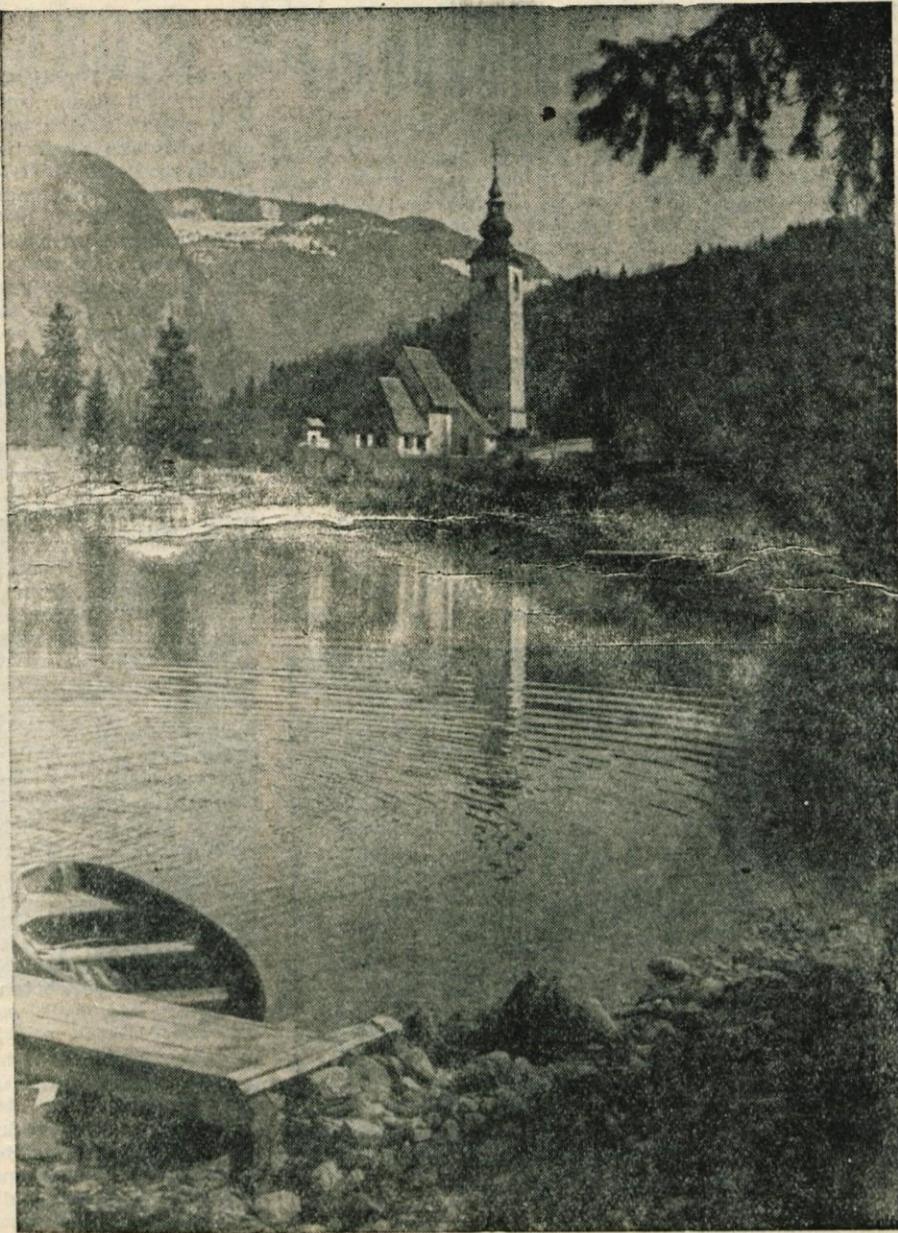
opravili izbiro kot formalnost. Povsod so delaveci živahnopravljali o vsakem posamezniku. Najbolj temeljni so bili v tržiški bombažni predstavnici, kjer so razen sindikalne sprejeli še posebno kandidatno listo na predlog skupine delavcev. Slednja prav nič ne zaostaja za sindikalno, kar pomeni, da je na izbiro dovolj sposobnih tovarišev. Kolektiv je tako imel večjo možnost izbirati.

Druga bistvena pomanjkljivost vseh priprav je v tem, da se je vse preveč razpravljalo o tem, kako je svet ali posamezni član opravil svoje konkretne naloge in koliko se je pokazal strokovno zrel. Zanemarjena so bila načelna vprašanja, ki zadevajo uveljavljanje organov delavskega upravljanja, odnosno z upravnim vodstvom, probleme birokratizma itd. — skratka zanemarjena je bila politična razčlenba. Da je to potrebno, nam potrjuje več primerov. Naj jih navedemo le nekaj. V Mestni klavnicni ima upravniki še vedno prvo in zadnjo besedo. V »Tekstilremonttu« in »Savicu« je prišlo do izraza birokratična samovolja prav pri predsedniških delavskega sveta, oz. sindikata. V podjetju »Čistoča« še najdeš delavcev, ki ne vedo za delavski svet in upravnim odboru. Takih primerov je še več, zlasti v manjših podjetjih.

Še na nekaj je treba opozoriti. Ko bodo prispe na vrsto volitve v upravne odbore, bodo morale sindikalne organizacije paziti, da ne bodo zopet voljeni v pretežni večini strokovnjaki iz uprave podjetja. To velja v prvi vrsti za manjše kolektive. Tu so doslej prevladovali različni upravni uslužbeni. Slednji že po službeni dolžnosti skrbe za upravne posle. Njih naj upravni odbori kličejo na poročanje in posvet, delavci pa naj se v teh organih usposabljajo za vodenje podjetja.

Se na nekaj je treba opozoriti. Ko bodo prispe na vrsto volitve v upravne odbore, bodo morale sindikalne organizacije paziti, da ne bodo zopet voljeni v pretežni večini strokovnjaki iz uprave podjetja. To velja v prvi vrsti za manjše kolektive. Tu so doslej prevladovali različni upravni uslužbeni. Slednji že po službeni dolžnosti skrbe za upravne posle. Njih naj upravni odbori kličejo na poročanje in posvet, delavci pa naj se v teh organih usposabljajo za vodenje podjetja.

Delen vzrok za tako stanje

Ob Bohinjskem jezeru

PRED TURISTIČNO SEZONO

MONOPOLIZEM in NERAZUMEVANJE

močno ovira razvoj tujškega prometa v Bohinju —
Tudi vprašanje gostišč in prometnih zvez je pereče

Statistika o razvoju turizma na Gorenjskem beleži prva leta po osvoboditvi občuten padec gostov po naših največjih turističnih središčih. Vzroki za to so razumljivi: porušeni, zapuščeni in oropani objekti niso bili sposobni takoj sprejeti govor. Toda že v 1946. letu, še bolj pa v naslednjih letih, število letoviščarjev nenehno raste. V 1952. letu je Bled obiskalo nad 100.000 gostov več kot 1938. leta, Jezersko dvakrat več itd.

Le Bohinj po številu gostov je vedno zaostaja za 1938. letom. Pred vojno med najbolj obiskanimi kraji v Sloveniji (za Bledom in Kranjsko goro), je padel v 1952. letu že na peto mesto, število gostov pa se je v primerjavi z 1938. letom zmanjšalo za 18.000.

Delen vzrok za tako stanje

je vsekakor pomanjkanje govor. do letos postavili tudi pred inštitucije, ker je bil Bohinj med formacijsko pisarno, uredili so vojno relativno najbolj prizadete. Tudi pomanjkljivosti v ke in izdelali detajlen prospect prometnih zvezah so postale o gostiščih, prenočiščih in turističnih zanimivostih v Bohinju.

Da bi agilno društvo finančno zmoglo breme, ki si ga je naložilo v prizadevanju, da dvigne turizem v Bohinju, je gostinska zbornica za radovljški okraj odstopila društvu gostišč »Savica«, okrajni odbor pa je prepustil društvu tudi vso akumulacijo od tega podjetja. To pa seveda, ni bilo povšeči planinskemu društvu Ljubljana, ki je z vsemi mogočimi sredstvi poskušalo dobiti »sveto postojanko« nazaj in jo je končno (kljub prvotni razlastitvi) tudi dobilo. Prav tako je združba karavali pri slapu Savice. Tudi to karavilo je pravtovo dobilo »Turistično društvo« Bohinj, da jo preuredi v gostišče. In spet se je vmesalo PD Ljubljana in preko arbitraže doseglo, da se tudi ta postojanka odvzame Bohinjem.

Bohinjci se sprito takih postopkov upravičeno sprašujejo, kdaj bo konec tega monopoliziranja, ki je močna ovira pospeševanja tujškega prometa.

V letošnjem letu ima »Turistično društvo« obsežen delovni načrt, ki pa ga bo uspešno izvedlo le, če bo naletelo pri merodajnih forumih na več razumevanja kot doslej.

»Hvala! Bom kar brez štafetne palice.«

(Iz »Totega lista«)

Ena vas - dva domova?

Oživljanje klerikalizma v Struževem

V soboto, 28. marca ob 17. uri bo v stranski dvorani Sindikalnega doma v Kranju javno

ŽREBANJE

Vabimo vse naročnike in bralice našega lista

»GLAS GORENJSKE«

O POPISU PREBIVALSTVA

V kranjskem okraju so v tem uru priprave za izvedbo popisa prebivalstva, ki bo trajal od 30. marca do 3. aprila t. l. Od popisa nas loči le nekaj dni. Vprašajmo se, ali smo se na to veliko in pomembno statistično akcijo dovolj pripravili in ali je za popis določen kader usposobljen in prebivalstvo dovolj poučeno?

Nas okraj je razdeljen na 688 popisnih okolišev. Za popis je določenih 415 aktivnih in 82 rezervnih popisovalcev, ki so se v posebnih seminarjih usposobili za to delo. Seminarje so vodili v glavnem tajniki občinskih popisnih komisij s pomočjo okrajnih inštruktorjev, organizirale pa so jih občinske popisne komisije.

Doslej so bile nekatere občine

nih s prezirom gledali na »spodnje« — delavce.

Narodnoosvobodilna borba in globoke povojne družbene spremembe so se odrazilne tudi v Struževem. Klerikalizem, oportunitizem in nadutost so se očitno poskrili pred močjo nove dobe. Prijateljska vez med delavci in kmeti je bila ustvarjena.

In sovražnik? — Stara mirenost? Previdno so molčali. Bili so opreznii in zlomljenci zaradi toliko moči javnega mnenja. Molčali so, ker so vedeli, da bi se marsikdo bal zamere, ali rabe molčal na račun skromnih uslug (lončka mleka, vreče krompirja itd.). Jasno je, da je tako kompromisna politika še pospešila rast oportunitizma in klerikalnih tendenc.

Pomezniki so sicer odločno po-

vedali svoje, vendar to ni bilo

kolektivno mnenje, ali celo javno izraženo mnenje večine prebivalcev Struževega.

Pa ni bilo dolgo tako. Kmalu so se začeli oglašati, v začetku bolj previdno, pozneje vse

glasneje. Bili so prvi glasniki oportunitizma in klubovanja za-

družništva, pozneje vsem ukre-

pojno ljudske oblasti. Začeli so sejeti staro sovrašto med prebivalci kmečkega in delavskega predela.

Kaj mora vedeti sleherni sta-rešina gospodinjstva?

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Množične organizacije proti takim in podobnim pojavom niso ukrenile ničesar. Njihova vodstva niso bila dosledna in odločna in so samo za zaprtimi vratimi obsojala posamezne pojave. To daje sluttiti, da se je marsikdo bal zamere, ali rabe molčal na račun skromnih uslug (lončka mleka, vreče krompirja itd.). Jasno je, da je tako kompromisna politika še pospešila rast oportunitizma in klerikalnih tendenc.

Pomezniki so sicer odločno po-

vedali svoje, vendar to ni bilo

kolektivno mnenje, ali celo javno

izraženo mnenje večine pre-

bivalcev Struževega.

Eden od vzrokov pa je tudi

v tem, da so mnogi politični

delavci v vasi često zastopali

odločno in pravilno stališče le

na ožjem sestanku, v vsakda-

nem življenu pa so se pri-

lagajali in stvari gledali bolj

»praktično« in »realno«, — vse

iz perspektive lonca. Zato so

tudi marsikdaj prikimali »ne-

omajnemu« dokazovanju raznih

»gospodarstvenikov«, ki jih

Znano je, da je v tem kolekti-

pričetki, ki so sledili početku

nov DS je med 27 kandidati

kandidiralo 20 žensk, v DS

pa so izvolili 21 članov.

Ta dogodek so v tovarni

»Pleterina« proslavili na svoj

način. Zvečer — ob prilikah raz-

glasitve rezultatov volitev v DS.

Na številnih sestankih, ki

so jih imeli, so razpravljali o

sindikalno dvorano, ki so jo

preuredili iz nekdanjega skla-

dišča in jo lepo opremili. Na

delavskem upravljanju itd.

Ze dalj časa se je kolektiv

pripravljaj na volitve v nov

DS. Na številnih sestankih, ki

so jih imeli, so razpravljali o

politiki »nič ne zanimal«.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Praznik v „Pleterini“

Preteklo soboto so izvolili dosedanjem DS jih je bilo 17 novih DS v mestni pekarni, trgovskih podjetjih »Tkanina« in »Preskrba« ter v »Pleterini« v Kranju.

Posebno živahno pa so se pripravili za volitve v tovarni »Pleterina«. Volitve so imeli lepo okrašeno in je bilo odprtvo več ur.

Ze dalj časa se je kolektiv pripravljaj na volitve v nov DS. Na številnih sestankih, ki so jih imeli, so razpravljali o novem DS — so svečano otvorili novo delavsko dvorano, ki so jo preuredili iz nekdanjega skladista in jo lepo opremili. Na delavskem upravljanju itd. so zaposlenih največ žena, zato zbor »Prešeren« iz Kranja in so tudi v DS najstevilnejše. Vtovarniški ženski pevski zbor.

TEDEN TEŠNEJŠIH ODNOsov

I ovaj je vzrokov, da smo zadovoljni z rezultati prvega potovanja našega predsednika republike na evropski Zahod. Pet dni Tito-vega bivanja na Britanskem je postal močna manifestacija prijateljstva, ki ima za seboj pomembne tradicije, pred sabo pa široke in privlačne izglede.

Uradna diplomatska sporocila praviloma niso gostobesedna. Iz stereotipnih formal uredne olike je težko uganiti dosežen izid in dejansko stanje stvari. Toda tudi to pravilo ni brez izjem. Uradni komunike o bivanju maršala Tita v njegovih sodelavcev v Londonu je prikazal, kako zelo bi visela v napovsem jasen. Odstavki o istovetnosti gledišč v politiki utrimevali primerjali važnost dveh dežel jevanja miru obetajo bogato za ohranitev miru in varnosti.

Peko Dapčević v Washingtonu

rast prijateljskega sodelovanja, ki ne bo imelo ugodnih posledic samo za obe deželi, temveč za splošno politično vzdružje, v katerem povočna Evropa rešuje svoja številna in zapletena vprašanja.

Važnost obiska za ohranitev miru najjasneje razberemo v komuniketu iz trditve, da je posamljen napad v sedanjem vsi ti in drugi konkretni kopolozaju nemogoč. To je povsem stvarno gledanje in računano s stvarmi, kakršne so Sovjetska agresija z vsakim

potovanje šefa jugoslovenskega generalnega štaba Peka Dapčevića v ZDA, kjer se je sestal s šefom združenih štabov ameriških oboroženih sil Omarjem Bradleyem in poveljnikom kopnega generalom Collinsom, pa o-bisk visokih vojaških funkcijarjev pri francoski armadi, —

→ posamljen napad v sedanjem vsi ti in drugi konkretni kopolozaju nemogoč. To je povsem stvarno gledanje in računano s stvarmi, kakršne so Sovjetska agresija z vsakim

Nedvomno jih je obogatilo

tudi dejstvo, da je bil tuk pre-

zave, ki si združene v OZN njimi sklenjen sporazum med

Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo,

sporazum, ki je trajno povezel

tri balkanske države, postavil

solidne temelje v kolektivno

obrambo Balkana in jo povezel

z občimi naporji za mir.

4. marca je Ljubljanski dnevnik priobčil članek tovarša M. Z. s priopombami k ustanavljanju kranjske direkcije komunalnih podjetij. Ko bi bilo dejansko stanje res takšno, kot piše tovarš M. Z., bi bila kritika povsem pravilna. Toda pisec članka je bil slabo informiran (kar se ne bi smelo zgoditi!), čeprav je objavil svoje priopombe nekaj dni po ustanovitvi direkcije. Nekaj dni prej bi njegov članek lahko predstavljal koristen prispevek k razpravi, tako pa je javnost zavedel na napačno pot.

Tovarš M. Z. pravi, da so slovenska mesta že pred Kra-

njem osnovala večja komunalna podjetja, ki združujejo po več komunalnih obravv s ciljem, da tako skoncentrirajo v celoti laže in ceneje opravljajo komunalno dejavnost. Res je imel LOMO Kranj pred očmi znatne, več sto milijonske investicije, ki se jih letos mesto loteva, razen tega pa tudi obsežna vzdrževalna dela, ni pa imel pred očmi izogibanja družbenim obveznostim (akumulacija!) in ni imel birokratiskih teženj. Sam pisec ugotavlja, da ne bi bilo niti napak, če bi se tudi v Kranju združila v gospodarsko celoto vsa komunalna podjetja, napak pa je, ker se proti volji kolektivov združujejo tudi obrtna podjetja, ki so bila doslej samostojna. To je korak nazaj! — bi se lahko z drugimi besedami glasil njegov zaključek. Res je imel, — ko bi bilo tako. Stvar pa je malo drugačna. Obrtna podjetja »Soboplesk«, »Steklarstvo« in avtorevozništvo niso vključena v direkcijo. Prilikom je le mizarsko podjetje s 5 delavci v kamnoseki obrati ljubljanskega »Mineral«. Prvo kot drugo podjetje bo le nujno dopolnilo gradbeno dejavnost. Prvo je doslej delovalo pod neposrednim vodstvom upravnega aparata ljudskega odbora, drugo pa je bilo nekak mrtvi ud »Minera-

Zanimivo je, da naši zahodni sosedje tega preprostega dejstva nočjo razumeti, kadar gre za Jugoslavijo. Italijansko zlotohotno prigovarjanje svojim »zaveznirom«, naj pustijo Jugoslavijo brez pomoči, da bi tudi Rim lahko ugrabil od nje svoj kos, spominja na tisto mučno preteklost, ko je Poljska izsiljevala obmejne predele od ogrožene Čehoslovaške, da bi čez leto dni sama postala plen Berlina in Moskve. Kratkoviden egoističen bes nad tem, da so Angleži izgubili smisel za sorazmernost in povabili maršala Tita v London, samo potrjuje, kako zelo bi visela v našem jasen. Odstavki o istovetnosti gledišč v politiki utrimevali primerjali važnost dveh dežel jevanja miru obetajo bogato za ohranitev miru in varnosti.

Tovarš M. Z. pravi, da so

la», ki ni imel v dosedanjih polni samostojnosti. V tako bodo delavci lahko plačani po učinku in bodo zato kvalitetne oravljali svoje delo. Tu zoper prihaja do veljave načela, da je o vsaki stvari treba srediti upoštevajoč konkretne razmere in ne v naprej ustvarjeno predstavko. Drži pa, da bi lahko gospodarski svet organiziral širšo razpravo o ustanovitvi direkcije, ker bi se tako izognil vsem nepotrebним razburjanjem, ki so sledila zaradi nepočetenosti in nerazumevanja.

ZAHTEVAMO POSEBEN AUTOBUS!

Toda ne kako staro Škatlo, kot smo jo imeli in krstili za »letečo drvarnico!«

Z avtobusom, ki vozi Jezerko—Kranj je za sedaj tako, da nikoli ne veš, ali bo v Preddvor sploh prišel, če se bo vanj zrinil in se srečno pripeljal na cilj, ali pa boš moral polovico poti prepešačiti. Zaradi velikega navala na avtobus so namreč okvare na dnevnem redu, tako da sta Šofer in sprevidnik, vsa čast jima, prava mučenika.

Na progi Kranj—Preddvor in

obratno se vozi dnevno okrog 80 delavcev, nameščencev in

dijakov, ki bi napolnili že sami kar dva avtobusa. Kje pa je prostor za vse druge domačine in tuje, ki si jih Preddvorčani žele? V 15 dneh se je zgodilo dvakrat, da se avtobus v

Preddvoru ni ustavl, ker je prišel poln tja. 25 »vozačev« je

uro in pol čakalo na mrazu,

da se je vrnil iz Kranja. Vsi

tisti pa, ki se ne vozijo redno z avtobusom, sploh niso mogli

na pot. — Namesto 45 ljudi,

kakor doloka predpis, se zbabše v avtobus tudi 80 do 90 potnikov in pravi čudež je, da se doslej še ni zgodila večja prometna nesreča.

Toda, naj mar usodo izziva-

mo in še kar naprej prenašamo te nezorne razmere? In

doklej še? Mar bo res še prva

večja nesreča preprečila

merodajne, da je treba tudi pri

nas urediti promet?

Pred nedavnim je začela krožiti novica, da bodo na naši

progi ukinili mesečne karte, češ da se bo potem zmanjšal naval na avtobus. Če bi do te-

ga res prišlo, bi bila to prava

nesreča za lepo število naših

družin. Kdo more zahtevati od

nas, da bomo vsak dan pešačili

10 km do tovarn? Mar ni že

dovolj velika muka takole vsa-

codnevno čakanje na avtobus

in drenjanje med vožnjo? Čas bi že bil, da bi se tudi mi »po človeško vozili«, saj je prometnih vozil sedaj že dovolj! Če je res na naši progi »sama zguba«, moramo pribiti, da temu delavci nismo krivi, pač pa tisti, ki dopuščajo zaradi prenapovedovanja avtobusnemu parku res veliko škodo. Glede »zgube« še tole: mar smo res delavci tisti, ki dajemo skupnosti najmanjši delež? Z denarjem, ki smo ga dali skupnosti

O POPISU PREBIVALSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Staršine gospodinjstev oz. vso odrasli člani slehernega gospodinjstva morajo vedeti:

— da se mora vsakega prebivalca popisati na posebni beli popisnicu (obrazec PS-2),

— da je slehernega prebivalca vključiti v neko gospodinjstvo. Če gre za družino, katere člani stanujejo skupaj in če gospodarstvo skupno upravljajo, jih je popisati kot družinsko gospodinjstvo. Če gre za osebo v hotelu, ustanovi, domu, kjer se vsi skupno hranijo in skupno gospodarsko upravljajo, se jih popiše kot člane kolektivnega gospodinjstva.

— da bo od popisovalca, ki

ga bo obiskal 30. ali 31. marca, prevzel zadostno število po-

pisanih obrazcev za vse člane gospodinjstva

— da bo po prejemu obrazcev navedel podatke, potrebe-

ne za popisnico in gospodinjski list, tako da bo popisovalec 1., 2. ali 3. aprila svojo načelo hitro in pravilno opravil.

Če bo starešina ali kak drug

član njegovega gospodinjstva

zapisal na popisnico, naj

poskrbi za čitljivost in pravil-

nost. V primeru, da mu vpra-

šanja ne bodo jasna, naj raje počaka na popisovalca in sku-paj z njim odgovori na vprašanja

— da obrazce, ki jih je prejel, skrbno shrani in jih izroči popisovalcu nepoškodovane, čiste in neprepognjene. Prav tako mora izročiti popisovalcu vse pomočne liste (obr. PS-1b), ki so jih zaposlenini članom gospodinjstva izpolnila njihova podjetja, uradi ali ustavove, dalje pomočne popisnice (obr. PS-1a rdeče barve), ki so jih člani gospodinjstva pustili doma, preden so odšli na potovanje, zdravljenje, letni dopust ipd., oz. pomočne popisnice, ki so jih ti poslali iz krajev, v katerih so za časa popisa.

— da je starešina ali njegov namestnik dolžan dati podatke in pojasnila popisovalcu in da je zaradi kršitve te dolžnosti lahko občutno kaznovan.

Pozivamo vse občinske komisije, da pomanjkljivosti pri pripravah za popis takoj odpravijo in vse delo izvedejo v dogodenem roku. Prebivalstvo pa naprošamo, da izpolni svojo državljansko dolžnost in pomaga, da bo popis prebivalstva res točen!

Okrajna popisna komisija

Švabi, zadaj Švabi. Druga gospodinjstva iz Švabij, ki je preostalo, kakor kreniti na desno. Utaborili smo se pod robom nizkega griča, med skromnimi grmovjem in redkimi smrekami. Imeli pa smo krasen razgled proti Farjemu potoku.

Na Švabe ni bilo treba dolgo čakati. Okoli Podgrivarja in Šoštarja smo kmalu opazili dolgo kolono, ki se je pomikala proti Poreznu in vodila s seboj zaplenjeno živilo in vse, kar se je dalo odnesti. Ta mimočod je trajal s presledki tri ure. Da nas ne bi skončil.

Medtem so se v grapi, nekje okoli Globeli, oglašile brzostanke. Mučne napetosti je bilo konec. Skoraj na cilju sva se srečala s svojimi tovarši, ki so že po prvih streli zapustili »naš grad« in mleko in mešte prevrnili v sneg. Kasneje se nam je pridružilo še nekaj obvezovalcev. Skupno z njimi smo se začeli pomikati v notranjost Davče. Pot smo skrbno izbirali, kaže po snegu in zmeščani zemlji bi puščali sledi za seboj. Z vseh strani so odmevali rezki streli iz pušk in brzostrelk. Do resnejšega spopada pa tu ni prišlo. Kdo naj bi se boril z nadmočnim sovražnikom?

Ze na vrhu Šoštarjevega griča nam je prihitela nasproti star ženica in nas rotila, naj nikar ne nadaljujemo poti. V tekli s poljo naglico. Pozno kateri. Iz grape se je valil gost ponove. Še stedilniku niso prišli. Razbit je ležal v potoku, iz katerega smo črpali vodo. Z edino veselo mislio, da smo odnesli vsaj mi celo kožo, smo se spustili do Matvejeve. Sprejela nas je razdomit lic. Prepricana je bila, da nas ne bo nikoli več videla. Pri njej smo se za silo uredili, najedti in zvedeli tudi kaj vse so Nemci požgali.

Zaradi varnosti smo tudi ti-

sto noč prespali zunaj, seveda

precej bolj brezskrbno kakor prejšnji večer.

Bili smo pač prepricani, da je ofenzivni kocen.

Pa smo se znotil, že našem

načelu dan popoldne so prišli v

Železniške belogardisti in začeli

skrbno nadzirati okolico Far-

jega potoka in Davče. Pri vsa-

ki hiši je bila podnevi in po-

noči zaseda. Tako nismo mogli

niti do hrane. Cetrti dan te blo-

kade, ko smo morali že drugič

v tednu pošteno stopiti pred

strelji iz zasede, je bil ranjen naš kuhar. K sreči mu je kro-

glja prebila samo stegno. Ves

dan je ležal na skromni odelj-

v snegu, skrit med nizkimi

smrekami. Sele zvečer nam je

uspelo prenesti ranjence v sta-

ri jugoslovanski bunker nad

Ocvirk

Ena vas - dva domova?

„Tujega nočemo - svojega ne damo!“

(Nadaljevanje s 1. strani) Vse to je privedlo razmere v Struževem zopet na staro pot. Nasproti tem razmeram stoji veliko, v grobem dograjeno poslopje s tremi trakti — z dvorano za predstave, knjižnico, klubskimi prostori, prostori za trgovino za kmečke stroje. Poslopju so prvotno dejali »Zadržni dom«, danes pa se sliši, da bo nosil ime »Kulturni dom«. Naj bo že kakorkoli, prostora v njem je dovolj za vse. Pa je vendar prav ta dom postal kamen spotike in sredstvo za oživljanje reakcionalne miselnosti.

V spodnjem delu doma so prostori za kmečke stroje dovolj suhi in prostorni. Kljub temu nekateri kmetje trdijo, da so neprikladni, ker so pač spodaj. Nekateri so celo menili, naj stroje postavijo v dvorano za kulturne prireditve. Stvar je še bolj zapletena zato, ker posestnik Krt ne da sveta (na njegovem je pozidan tudi dom), da bi lahko speljali pot do glavnih cest. Svet je peščen. Kmetu so ponujali dobro zemljo v zameno, pa je Krt noč, ker pravi da od beračev (delavcev) nič ne mara in ker da se drži maršalovih besed: »Tujega nočemo, svojega ne damo!« Seveda tej Krtovi samovolji nihče nič ne more, ker so naši zakoni, ki so jih izglasovali delovni ljudje, taki, da on lahko po mili volji izigrava prav te delovne ljudi. Vsač takoj mu jih razlagajo domaćin Štefek, študent I. letnika prava.

In kaj torej storiti s prostori, ki nimajo ovozo? Oportunitet je našel izhod tudi tu. »Če nam ne dajo zgornjih prostrov, pa si postavimo svoj dom, svoje prostore za stroje!« je šepnila reakcija. Te »pametne« ideje so se hitro sprigli. Pravijo, da imajo demarja dovolj, saj da bo finansirala kmečka zadružna. Treba je bilo samo podtgatiti kmata Pleša, ki se je malce upiral. No, ker je denarja dovolj in ker so bili plačniki širokorudni, je baje prisatl in odstopil zemljo. In ta-

ko se je razširila po Struževem kaj čudna vest: Nekaj deset metrov poleg sedanjega doma naj bi zrasel nov kmečki dom, oz. prostori za kmečke stroje. Posestnik Krt hočo in bahovo odmerja delovnim ljudem prostor okoli doma. Par metrov se je namenil dati ob zidu zemlje, — toliko da bodo ljudje lahko stali pod kapo, več ne. Obljubil je celo, da bo napravil ograjo, da bi mu kdo ne pohodil peska. In ta dom, ki bo kulturno žarišče bližnje kranjske okolice, ki bo imel knjidorovano (predvidevajo celo šolo), trgovino itd. bo zaradi oholosti posameznika v naravnost smešnem položaju.

Množične organizacije na vse to molče. Prepuščajo, da drugi uveljavljajo svoje mnenje. Treba pa bi bilo vprašati take, kot so Krt in drugi, ali res misijo, da se svet še zaradi njih? Ali resno misijo, da so od skupnosti povsem neodvisni? In ali so prepričani, da od skupnosti in od »beračev« nič nimajo? Kdo le jim je dal stroje, da grade prostore zaanje? Kaj, če bi bila skupnost tudi do njihovih otrok tako ozkrščna, kot so oni do skupnosti? Naj vedo samo to, da ves njihov prispevek skupnosti ne bi dosegel za vzdrževanje niti ene od šol, v katere hodijo njihovi otroci. M.Z.

„Titan“ ima nov delavski svet in novo livnico

Na koncu Perovega v Kamniku dela tovarna »Titan«, ki proizvaja od vseh kovinarskih podjetij v naši državi največ izdelkov za široko potrošnjo in to predvsem kuhinjskih potrebsčin. Razen tega so zelo iskane tudi njihove precizne tehnike in fittingi pri vodovodnih in elektro instalacijah. Letos so fittinge začeli tudi izvažati, prav tako pa so številnim svojim izdelkom dodali še dva nova: dve vrsti ključavnic za kolesa. Družbeni plan so močno presegli in ostvarili 30 milijonov presežka akumulacije. Za svoje delavstvo so preuredili veliko dvonadstropno stavbo bivšega vajeniškega doma, kjer bo dobilo stanovanje 13 družin in 16 samskih stanovcev.

V soboto popoldne je bilo v Titanu zelo živo. Med prvimi v ljubljanskem okoliškem okraju so imeli volitve v nov delavski svet. Volitve so zaključili v piči ur s 100% udeležbo. Volili niso samo upravičeno odstotni. Da je nad 450 volilnih upravičencev tako hitro opravilo dolžnost, je štetni v prid dobrini organizaciji, saj so se pred tem na mnogih množičnih sestankih dodobra pogovorili o

kandidatih in izbrali najboljše na kandidatno listo. Imeli so tudi štiri volišča, ki so bila lepo okrašena. Izvolili so 40 članski delavski svet, v katerem je nad polovico novih članov, ki niso bili doslej v DS.

Nekaj dni zatem je začela v novi livnici obravljati nova kuhinja peč za sivo litino. Ta bo zelo dvignila producijo kuhinjskih potrebsčin, ki jih naštrg vse bolj zahteva. To je ponovni uspeh delavske samouprave v Titanu, ki se kljub razmernim težavam vse uspešnejše uveljavlja.

In papirničarji na Količevem?

V torek so imeli volitve novega delavskoga sveta papirničarji na Količevem. Izvolili so najboljše kandidate, ki so jih pred tem izbrali z anketo po oddelkih. Veliko volišča v sindikalni dvorani je bilo odprt ves dan. Volili so vsi volilni upravičenci.

Papirnica na Količevem je tanski zastoj zaradi pomankanja surovin izkoristila s tem, da je začela graditi nov modern oddelek za izdelavo specialne lepenke, med katero spada tudi pręspana lepenka, ki se uporablja za izolacijo. V tujini je po njej veliko povpraševanje. Tako so med drugim že začeli pogodbo s Turčijo za 30 ton tega blaga in tudi z ZDA, so pogajanja v teku. Ta njihov izdelek je najboljše kvalitete in je mnogo boljši od tovrstnega imozemskega blaga. Nameravajo nabaviti tudi nov parni kotel, ki bo zelo dvignil proizvodnjo. Lani so dogradili tudi 6-stanovanjski blok za delavce. Pričeli so z izgradnjo kopalmice, ambulante in adaptacijo starih tovarniških poslopov.

Dosedanji delavski svet je izdelal tudi desetletni perspektivni plan podjetja, v katerem sta med drugim zajeti: razširitev obratov in mehanizacija, s čimer se bo močno povečala zmogljivost proizvodnje. Nabavili bodo nov kartonski stroj, ki sam po sebi predstavlja vefansko vrednost. Kljub lanskeemu zastolu je papirnica na Količevem prispevala v akumulacijo 80 milijonov več kot je predvideval družbeni plan.

V novi, lepo urejeni prodajalni so bili zbrani vsi vodilni ljudje iz podjetja, ko je vstopil prvi kupec — devetletna Danica Škofičeva. Bila je malce začudena, da je v trgovini toliko ljudi. Pristopila je k prodajalni mizi in povedala, da jo je mama poslala po gumijasto go-

bo za umivanje — najnovješi izdelek tovarne »Sava«. Njeno začudenje je bilo še toliko večje, ko je slišala ceno 1.— din, en samcat dinar. Tako drobne fata ga drobiha niti ni imela. Ni vprašala, čemu vse to. Začu-

tute. Vsebuje kalijum klorid, ki se v vodi hitro topi in takoj deluje kot hranilo. Ker se tako veže z zemljom, ni nevarnosti, da bi ga voda odplavila. Tako so bilke ali gomolji ves čas rasti preskrbljeni s kalijem. Ta sol se uporablja za vse posevke in nasade, najbolje pa vpliva na okopavine, zlasti na krompir, pesco, korenje, sladkorino peso, trte in sadno drevo.

Kalijeva magnezija ali patent kalij vsebuje 26 do 30% kalija in 25% magnezijum sulfata. Je specialno gnojilo za krompir.

Gomolji ostanejo zdravi in ne počrnijo, zaradi večje količine škraba pa ima tak krompir tuti boljši okus. Na 1 ha porabi-

mo 200 do 300 kg kalijeve magnezije.

Dosedaj smo uporabljali samo 40%-no kalijev sol, priporočamo pa, da naši kmetovalci

v bodoče gnoje industrijskim

rastlinam in krompirju s ka-

lijum-sulfatom in kalijev ma-

gnezijo.

OB KONFERENCI ZB NOV KRAJN

Čakajo jih polne roke dela

V petek je bil občni zbor Zveze borcev Kranja. Predsednik Janez Škofic je imel daljši referat, v katerem je podal pregled dela z analizo dobre in slabih strani organizacije. Njegova osnova ugotovitev je: organizacija iz dneva v dan pridevira na pomenu. Vse bolj iz razprave, ki je sledila, kot iz

Kmalu bo minilo osmo leto, nov ZB, tako moralno kot v dejanh. Dejal je, da bi člani zdodovinsko gradivo pa še ne zbrano. In ne samo, da ni zbrano, marveč se resno sploh ne zbrina! Kje je muzej NOB? Mnoga manjša mesta po Gorenjskem ga že imajo, gorenjska metropolja pa še ne. Dalje, njem spremljajo ukrepa odbora in v svoji nevednosti, ki izvira iz skromno oddolžitev s spominsko ploščo: Ivo Slavc-Jokl, Janina Tatjana Oderjeva, Milena Korbar itd., itd. Spomenik? Vsač dan primaša s seboj nove zrno pozabe.

Borci, ki so dali svoja življinja, so nas moralno obvezali, da prevzamemo skrb za njihove otroke. Ne moremo pa trditi, da so ti otroci povsod deležni najboljše vzgoje in skrb. Podobno je z materialno preskrbljenostjo nekaterih partizanskih vodov. Le-te pa so že včasih žrtev brezdušnih birokratov, ki jim oskrbovalnime invalidnine dele kot miloščino ali pa celo odrekajo sklicajoč se na »paragrafe«. No, tu je konferenca storila korak naprej: sklenila je ustanoviti komisijo. Vendar pa v prvem kot v drugem primeru velja ista nerazumljiva malomarnost! Povsem prav je imel predstavnike Ljudske armade, ki je dejal na konferenci, da skrb za socialno ogrožene ne pomeni, da se organizacija spreminja v socialno ustanovo, kot povsem nepravilno ugovarjajo posamezniki — to je humano politično delo.

Omembne vredne je tudi razprava tovariša Vinka Hafnerja. On je govoril o odnosu članov Zveze borcev do ljudske oblasti. Pred mestno občino stoji prizadovnost in odgovornost ogromne komunalne neloge, pri čemer bo ljudske odbore potrebovali vsestransko podporo čla-

iz časov oborožene revolucije.

Vida Šinkovčeva - Janina

poročila pa se da razbrati, da dejavnost organizacije le preveč po polževno narašča. Ni moreno zanikati uspehov, ki jih je imela organizacija pri razvijaju in čuvanju tradicij NOB, krepiti obrambne sposobnosti in drugih torščih svoje dejavnosti, vendar pa ti uspehi se zdaleč niso zadovoljivi.

Kako je Danica Škofičeva za dinar dobila 250 dinarjev

Tovarna gumijevih izdelkov

»Sava« v Kranju nima namena, da je začela graditi nov modern oddelek za izdelavo specialne lepenke, med katero spada tudi pręspana lepenka, ki se uporablja za izolacijo. V tujini je po njej veliko povpraševanje.

Tako so med drugim že začeli pogodbo s Turčijo za 30 ton tega blaga in tudi z ZDA, so pogajanja v teku. Ta njihov izdelek je najboljše kvalitete in je mnogo boljši od tovrstnega imozemskega blaga.

Nameravajo nabaviti tudi nov parni kotel, ki bo zelo dvignil proizvodnjo. Lani so dogradili tudi 6-stanovanjski blok za delavce. Pričeli so z izgradnjo kopalmice, ambulante in adaptacijo starih tovarniških poslopov.

Dosedanji delavski svet je izdelal tudi desetletni perspektivni plan podjetja, v katerem sta med drugim zajeti: razširitev obratov in mehanizacija, s čimer se bo močno povečala zmogljivost proizvodnje. Nabavili bodo nov kartonski stroj,

ki sam po sebi predstavlja vefansko vrednost. Kljub lanskemu zastolu je papirnica na Količevem prispevala v akumulacijo 80 milijonov več kot je predvideval družbeni plan.

V novi, lepo urejeni prodajalni so bili zbrani vsi vodilni ljudje iz podjetja, ko je vstopil prvi kupec — devetletna Danica Škofičeva. Bila je malce začudena, da je v trgovini toliko ljudi. Pristopila je k prodajalni mizi in povedala, da jo je mama poslala po gumijasto go-

bo za umivanje — najnovješi izdelek tovarne »Sava«. Njeno začudenje je bilo še toliko večje, ko je slišala ceno 1.— din, en samcat dinar. Tako drobne fata ga drobiha niti ni imela. Ni vprašala, čemu vse to. Začu-

to. Bliskovito je med ponudnimi izbral najdražjo in odločno izjavil, da nima denarja, da pa je prvi kupec, in da mora pač gobo dobiti zastonj. Vse ugovore je izpodbijal z vzajnim molčanjem. Pravzaprav se ni motil. Bil je res prvi kupec - prvi moški kupec. To je bilo odločilno. Gobo je kupil za dinar, ki si ga je »izposodil« na licu mesta, in prejel pravilno izstavljen pobotnico. Ni še dobro zapustil trgovine, ko ga je na pragu mimoidočno vprašala, koliko je plačal za gobo. Brez pomicanja je odrezavo odgovoril: »Dve sto petdeset din!«

To sta bila prva kupca in hotel go-pribiljal prodajalcu in hotel go-

vi poslovalcu.

Novo sredstvo za izboljšanje zemljivščine

Pred nedavnim je neka ameriška kemična tovarna iznala novo sredstvo za izboljšanje humusom ni podvržen bakteri-zemljivščine, ki ga imenuje krilium. Krilium je kemična spojina iz govo dejstvo tudi dolgotrajnejške skupine tako imenovanih poli-

šte. Poizkusili so pokazali da se

ličin vlage in zraka ter razraščanje korenin. V nasprotni s

loškemu razpadanju, zato je nje-

krilium je kemična spojina iz govo dejstvo tudi dolgotrajnej-

ške. Poizkusili so pokazali da se

ličin vlage in zraka ter razraščanje korenin. V nasprotni s

loškemu razpadanju, zato je nje-

krilium je kemična spojina iz govo dejstvo tudi dolgotrajnej-

ške. Poizkusili so pokazali da se

ličin vlage in zraka ter razraščanje korenin. V nasprotni s

loškemu razpadanju, zato je nje-

krilium je kemična spojina iz govo dejstvo tudi dolgotrajnej-

ške. Poizkusili so pokazali da se

ličin vlage in zraka ter razraščanje korenin. V nasprotni s

loškemu razpadanju, zato je nje-

krilium je kemična spojina iz govo dejstvo tudi dolgotrajnej-

ške. Poizkusili so pokazali da se

ličin vlage in zraka ter razraščanje korenin. V nasprotni s

loškemu razpadanju, zato je nje-

krilium je kemična spojina iz govo dejstvo tudi dolgotrajnej-

ške. Poizkusili so pokazali da se

ličin vlage in zraka ter razraščanje korenin. V nasprotni s

loškemu razpadanju, zato je nje-

krilium je kemična spojina iz govo dejstvo tudi dolgotrajnej-

ške. Poizkusili so pokazali da se

ličin vlage in zraka ter razraščanje korenin. V nasprotni s

loškemu razpadanju, zato je nje-

krilium je kemična spojina iz govo dejstvo tudi dolgotrajnej-

Maksim Gorki v Prešernovem gledališču

»Vdova Rošlinka«

na loškem odru

Sparno in morečne mrakobno nebo nad Rusijo carja Nikolaja II., ki ga je vpeljala v zgodovino kot simbolični akord grozotne mrtvaške koračnice, krvava nesreča ob carjevem slavostnem ustoličenju in stotine žrtev, so le od časa do časa razsvetljevali posamezni, nevihto oznanjajoči publiski.

Tak bliski v svinčeno težkem vzdušju pred prvo revolucijo leta 1905, ki je močno vznemiril carjevo tajno policijo Ohrano, je bila Gorkijeva drama »Na dnu« v izvedbi Hudožestvenikov. V tej drami, ki je ponosla Gorkijevi ime preko vsega sveta, razgrne pisatelj pred nami življenje bosjakov, bivših ljudi, ki so jih ne lastna krivina, temveč nezdrene razmere carske imperatorske vladavine pritisnil k tlom; sposobnih, talentiranih ljudi, ki tonejo brez izgledov rešitve v močvaru dna. Nočišče brezdomcev, ki jih svetohilski gospodar umazano izkoristi, simbolično predstavlja Nikolajev Rusijo v začetku stoletja.

Gorkijeva »Dno« ima, kot Dantjev »Pekel« več krogov. V najnižjem sta bivši aristokrat in bivši meščan, ki jima celo roman Luka skoraj ne more več reči: »človek«. Ta dva še sedaj ne moreta dojeti, kdaj in kako sta zdrsela tako nizko in se ničesar več ne nadjevale. Tudi Satin šteče sebe že za mrtvega in Igralec je do vratu v blatu, vendar se v njuni notranosti še oglaša upor žaljene človeške duše. Ostali: Klučavničar, Tatar, veseli čevljarek Aljoška, tat Vaska, stojijo višje, toda vsem je že zajelo močvirje gležnje, že jih lepili vo sesa v globino. Ta se upira v sloganovo realističnem konceptu, na gosto pretkanem srebrem in srdito, toda brezuspešno, drugi se je vdal mirno, z simboliko, v igri in mizanscenziji azijatsko vero v neizbežnost ni odmaknil od naturalizma usode. To pogrejanje v brezno Gorkija in Hudožestvenikov in propad mladega, čistega de-

na naših zemljevidih še ni zarisana, toda tudi nočišče Kostiljova ni.

Satinova resnica je resnica tistega hipa in okolja in je v svojih osnovah amoralna. Njegov človek je človek, ki noče usmiljenja in ga ne izkazuje, nobena vez ga ne veže, tudi moralna imetična ne, močan je, ne pozna odpuščanja in hoče vso svobodo. Človek, o katerem sanja Satin, je zrasel iz mržnje in si bo v skrajnih konsekvenskah prilastil tudi svobodo do zločina. Luka je star, pravične dežele ne bo dočakal, vero vanjo in hrepeneje po njej pa hoče vsejati v čimveč človeških src — to je njegovo poslanstvo, smisel njegovega življenja. Satin je negacija vsega tega, po njegovem ne življenje, ne umiranje nima smisla. Njegova sodba ob Igralčevem samomoru je kratka in cincična: »Duralk!«

Režija je prav ta dva najzanimivejša značaja osvetilita enostransko. Pri Luku je bila ponarjena zunanja plat njegovega bosjaštva: strah sibirskega ubežnika pred policijo, njegova pretkanost, lokavost in prilagodljivost. njegova hitro otipljiva lažnjivost. Nasprotno je Satina precej zidealizirala, zbrisala neprijetne strani njegove osebnosti in ga postavila za propagatorja pravega humanizma. Ne glede na tak režijski poseg v organsko rast drame in različno intenzitetu obeh stvaritev je uprizoritev pokazala, da drama pravzaprav le ima svojega glavnega junaka (seveda ne v zunanjem delu) in da je to roman Luka.

Režiser Dino Radojevič se je v slogovno realističnem konceptu, na gosto pretkanem srebrem in srdito, toda brezuspešno, drugi se je vdal mirno, z simboliko, v igri in mizanscenziji azijatsko vero v neizbežnost ni odmaknil od naturalizma usode. To pogrejanje v brezno Gorkija in Hudožestvenikov in propad mladega, čistega de-

cinem, ampak že patološka skaženost.

Igralsko je Gorkijeva drama zahtevnejša, kot katerakoli od doslej v Kranju predvajanih iger. Okolje drame našemu igralcu iz lastnega izkustva in doživetja ni poznano; vsakdo je moral graditi svoj lik intuitivno in z veliko kreativno fantazijo. Nismo mogli pričakovati, da bo katerikoli od igralcev postavil popoln, psihološko utemeljen in do kraja izdelan bosjaški tip. V uprizoritvi, kjer je bil sleherni nedostatek igralca bolj opazen, kot kdajkoli, smo pri večini lahko ugotovili,

Lado Štiglic kot Tatar

da je dal maksimum truda tudi lepe rezultate.

Bosjaški Mesija Luka je bil v zasedbi Toneta Eržena v skladu s konceptom. Manjkala mu je močna sugestivnost, s katero obvlada Luka vsakogar, čim spregovori z njim dvoje ali troje besed. V situacijah, ki

Erženovemu čustvenemu in razumskemu obzorju niso tuje

(n.pr. tolaženje umirajoče Anne) je prepričljiv. Satin Naceata Reša je v okviru dramaturškega premnika plastično izdelan značaj z rahlo satirično noto in ga štejem med dokaj polnokrvne postave »Dna«. Ena najbolj življenskih in intenzivno doživljenih figur je Kovačičev Bubnov, prav tako sta skrbno in impresivno — dasi večidel z zunanjimi izraznimi sredstvi — izdelana Baron (Marijan Dolinar) in Igralec (Janez Eržen). Značaj prostitutke Nastje je bolj skonstruiran kot živ. Angelca Hlebecetova je zlasti podčrtala beg iz resničnosti v deviškost slike ljubezni. Jože Pristov kot Vaska je mestoma občuteno in talentirano postavljen, moral pa bo preboleli silovito krčevitost, da nimajo naštetirih zatočišč. V ničemer ni bilo čutiti režiserjeve roke, pač pa je bilo šepetalko slišati do zadnjega kotička polne dvorne.

Značaj Klešča (Mirk Cešnjar) je grajen statično. V prehodu od srdite upornosti in zazgrjenosti v delo, ki naj ga izkopije iz dna, do pijnje vdatnosti v končni sceni je premalo vmesnih odtenkov. Vera Kalanova se je v diskretno odigrani mučeniški Ani, ki se še ob umiranju boji vznemirjati ljudi, znala izogniti nevarni čerljave sentimentalnosti. Pavle Jelčnik je bil živahn Aljoška, toda široka natura človeka, ki se zavaruje s prešerno gesto — in v tem je tragičnost tega lika — ni prišla do izraza.

Vzrokov za slabo predstavo je vsekakor več: Prvi je pač ta, da Svoboda nima svoje dvorne. Vadijo v sobici, ki je primerna le za bralne vaje. Potem — lahkomiseln podcenjevanje tržiške publike, češ: komedia! to je nekaj za Tržič. Čim več burke in cirkusa, tem bolj bo ugajalo. Mislim, da takih gledalcev ni več dosti v Tržiču. Kar pa zadeva sceno,

za. Ne samo dekorativen, ampak tudi občuten je bil Tatar Lada Štiglica. Kvašnja (Klio Maverjeva) je bila izvirna resolutna babnica, le bolj grobo barvanje glasu bi še bolj označevalo močačo. Krog bosjakov je primerno dopolnil Metod Mayr kot Golševček.

Krog gospodarjev stanuje v prvem nadstropju, toda moralno je (razen Nataše) niže od bednikov v kleti. Kostiljov Fr. Trefalta je v zunanjem nastopu preudarno izdelan, pogrešam pa v tem nečednem liku notranje prepričljivosti. Žena Vasiliša (Mara Černetova) je bila dobra kot oblastna gospodinja, ni pa vzdržala v naponu zločinske silovitosti pri nagovarjanju ljubčka za umor močača. Tudi je zbledela njena igra ob moževem truplu, kar gre delno na rovaš neprilkadne razpostave. V Nataši (Nada Bavdaževa) pogrešam resnične — neigrane — preprostosti srca in neposrednosti čustvovanja. Ruda Hlebš se je v policiju Medvedjevu preveč oziral za zunanjim učinkom te vloge.

Ne le pravoreče, tudi izgovorjava sama je v tej predstavi slabša, kot v prejšnjih letih. Ne gre, da se tako do kraja zanemara ta bistvena postavka poklicnega gledališča.

Sveti Jovanovič je zasnoval močno ekspresionistično sceno kleti in dvorišča, ki izraža vso brezupnost položaja teh ljudi. Pri tem rednem sodelovanju gledališča opažamo, da od inscenacije do inšcenacije umetniško raste in zori.

B

Zdi se mi, da še nobeno leto nematografov z bučno reklamizmo imeli v Loki toliko predstav in tako malo publike v gledališču kot letos. Sobotna predstava »Vdova Rošlinka« je bila že šesta letosnjaka premiera, če prištejemo predstavo gimnazijev in ponovitev »Snežnjice«. S to predstavo je slavil ljubljene loški gledališčnikov, pravi komedijant — Deseti brat, Fric in ne nazadnje Balantač — Jamko Trdina, štiridesetletnico gledališčega dela. Že kot desetletni kratkohlačnik se je podil po odrskih deskah in pozneje ob delu v elektrarni še vedno našel čas za delo na odru. Pa tudi njegovo delo za odrom ni od muh. Brez visokega odra z mostičem in reflektorji (zmeraj mu jih primanjkuje) je že večkrat postavil v Nataši (Nada Bavdaževa) pogrešam resnične — neigrane — preprostosti srca in neposrednosti čustvovanja. Ruda Hlebš se je v policiju Medvedjevu preveč oziral za zunanjim učinkom te vloge.

Ljubitelji gledališča so spet zasedli samo pol dvorane. Praznina, začela se je z »Marišo« in nadaljevala preko komedije »Življenje je lepo in celo »Peštrega glasbenega večera«, je pozdravljena podaljšanje okrog mlađih vodove in odlične svetlobne efekte. Hvaležna publike mu je s predsednikom SKUD Želežom, da bi jih še dolgo razveseljeval.

Sveti Jovanovič je zasnoval močno ekspresionistično sceno kleti in dvorišča, ki izraža vso brezupnost položaja teh ljudi. Pri tem rednem sodelovanju gledališča opažamo, da od inscenacije do inšcenacije umetniško raste in zori.

Mogoče pa je kritik slabega obiska kateri od tehle vzrovkov? Ob konkurenči treh ki-

zine je zadržim še ob »Vdovi Rošlinki«, ki je razen »Inšpektorja na obisku« letosnjega najboljša predstava. Opažil sem, da je režiser posvetil jeziku veliko pozornost. Mislim pa, da bi bila predstava še bolj privlačna, če bi jo igrali v loškem narečju (saj se tudi dogaja v teh krajih). S tem bi odpadle za uhobole razlike med narečjem Balantača in zdravno izreko drugih igralcev.

Ali pa bi se moral Trdina odreči narečju, s čimer bi izgubil ves čar. Režiser Janežič je posrečen podaljšanje okrog mlađih vodov in odlične svetlobne efekte. Hvaležna publike mu je s predsednikom SKUD Želežom, da bi nekoliko zadržim še dolgo razveseljeval.

Cas je že, da bi Ločani razumeli prizadevanja igralcev, muzikantov in drugih, ki si odtrgujejo prosti čas, da bi rojakom nudili umetniški užitek in zabavo — rojakov pa ni.

Z. K.

„Za stanovanje gre“ v Tržiču

Igralska družina tržiške — spet stara pesem: Svoboda »Svobode« je uprizorila to ko-nima denarja. Zato je bila srednje Draga Gervaisa v reba tako borna. Celo brez oken, zepriprav se o njih govor!

Torkova predstava pri napolnjenem dvorani je bila v vsem pogledu boljša in je po pravilih prvotni porazni vtip. Igrali so doživeto in sproščeno, vendar ne pretirano. Tempom je bil hiter, odrski govor tekoč in poudarki logični. V vsej igri je bila svežina. Tudi odrski oprema je bila bolj smislna. Publike je sledila dogajjanju z zanimanjem in pozornostjo.

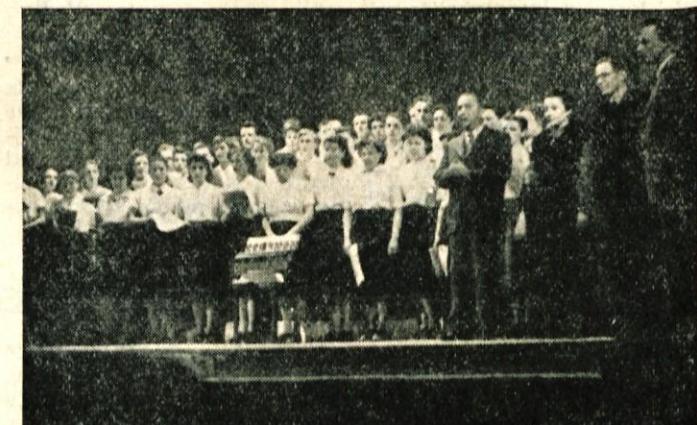
Zakaj takih razlik med prvo in drugo predstavo? Menim, da so si po premieri režiser in igralci natihama rekli: »Mea culpa!« in sklenili: — vsak zaseveda — »Takže predstave nikdar več!«

Tudi mi pravimo: čeprav je bila nešteto vzrok, ki so negativno vplivali na premiero, — takih premier nočemo več na tržiškem odru. Sicer bo trpel vodnik te igralske družine, pač to so bile glavne oblike njenega dela. Danes je »Svoboda« razširila svoje snavjanje tudi na drugobeno-vzgojno področje. Sicer še ni napravila veliko, prvi korak pa je že storila. Pričela je s sistematičnimi predavanji.

V pondeljek, 16. marca je v tem okviru tov. Tine Tomazin prvič predaval o Marxu. Žal za kvalitetno predavanje v Tržiču ni bilo dovolj zanimanja, o čemer dokazuje sila pliča udeležba (33 poslušalcev).

Upati je, da bodo tržiške množične organizacije v prihodnje značilno zainteresirati svoje člane za koristna predavanja. Pričakujemo, da bodo člani Svobode in resne publike ni Zvezne komunistov v tem prednjačili.

KULTURNO DELO V CERKLJAH

jim je šlo vse precej po sreči, tako, da so lahko ponosni nanj, vendar je še nekaj pomankljivosti, ki jih bo nujno čimprej opraviti. Pritegniti bo treba večino jeseniškega prebivalstva in ji dati možnosti za udejstvovanje v katerikoli izmed desetih obstoječih društvenih odsekov. Potrebno bo tudi bolj utrditi tovarištvo med članstvom različnih odsekov in odpraviti tisto ozkost, ki so jo nekateri odseki pododelovali ob blivšega SKUD. Tudi obisku čitalnice v »Domu Svobode«, knjižnice v Titovem domu, čitanju naših časopisov in revij in predvsem naročanju na Socialistično mesečnik bo moralo društvo posvetiti odseg več pozornosti.

Članski sestanek, kakršen je bil v počastitev 70 letnice Karla Marxe, naj ne bo osamljen. Kritični pretresi društvenega dela rode tudi zdrave predlogi za izboljšanje, hkrati pa utrujejo tovarištvo med članstvom.

V prejšnji številki našega lista smo pisali o živahn kulturni razgibanosti v Cerklijah. Danes prinašamo sliko s proslave oz. literarnega večera, ki ga Cerkljani pripravili za praznik žena.

Na sliki so slovenski književniki Tone Seliškar, Lili Novy, Peter Levec, predsednik občinskega odbora SZDL Cerklijke Srečko Cerar in mešani pevski zbor SKUD »Davorin Jenko«.

Nušić v Predosljah

Prizadevna igralska družina je dodala novo uspešno prireditev letosnjake sezonu kulturno-umetniškega življenja v Predosljah. V soboto in nedeljo, 21. in 22. marca je uprizorila v predstavo »Narodni poslanec«, delo priljubljenega srbskega dramatika Borislava Nušića. Uprizoritev je režiral C. Zušpan; v glavnih vlogah pa so nastopili Franc Orehar kot Jež, vrem, Rozka Kernova (Pavka), in Francika Bogatajeva (Danijenec) v Predosljah znano ko-

Gostovanje v Kamniku

V zadnjih tednih je opaziti živahnino dejavnost kranjskih pevskih zborov »Prešeren«. Že delj časa prirejajo gostovanja v okoliških krajih.

»Prešernov« ženski pevski zbor je imel v nedeljo, 22. III. uspešen koncert v Senčurju. Na povabilo mladiškega mešanega pevskega zabora »Planika« bo priredil moški pevski zbor »Prešeren« iz Kranja v soboto,

28. marca v Kamniku koncert narodnih in umetnih pesmi. V sredo, 1. aprila bo kamniška »Planika« gostovala v Kranju. Ta ka medsebojna gostovanja najtopleje pozdravljamo, saj prispevajo k vzajemnemu spoznavanju in razumevanju med umetniškimi družinami, pestrijo naše kulturo življenje in omogočajo, da vsakemu vemo pravno pravo ceno.

ČLOVEK, KI BO KLJUB VSEMU USPEL

Pritisk in napor so v njem zbudili vse njegove lastnosti bojevnika

FITZROY MACLEAN

Brigadir Fitzroy Maclean, vodja britanske vojaške misije pri Vrhovnem štabu NOV, vidni publicist in sedaj konservativen poslanec v britanski spodnji zbornicici, je napisal za ameriško revijo »Foreign Affairs« razpravo o tovaršu Titu. Priobčujemo nekaj odlokmov.

Ko sem se leta 1943 spustil s padalom v Jugoslavijo, je bil v inozemstvu Tito še vedno neznan. Nekateri so pravili, da je ženska, drugim je bilo njegovo ime kratek za nekakšen odbor, tretji so spet trdili, da ga sploh ni.

Hodil sem po divjih hribovitih pokrajini, nakar sem prišel do razvalin starega mesta, v katerem so si partizani urejali svoj glavnin stan visoko na poboku nad reko. Stražar, ki je prišel iz dupline, me je ustavil in me, ko je prejel pravilen odgovor na geslo, odvedel za razrušeno zidovje na odprt prostor. Tam je pod drevesom sedel nek človek, zatopljen v zemljevid.

Ko sem vstopil, mi je prišel Tito nasproti. Bil je srednjega velikosti, obrit, ožgan od sonca, imel je bolj suhi obraz pravilnih potez in jeklenosive lase. Imel je zelo energična usta in svetljomodre oči. Nosil je snažno temno obleko brez znakov čina; okusna pisana kravata je bila prijetna spremembu. Segala sva si v roke in sedla. Partizan z brzostrelko je prinesel steklenico slivovice, že kmalu sva bila v globokem pogovoru. Med pogovorom so bile Titove oči zelo žive: človek, torej, ki mu zelo malo uide. Če sem ga kaj vprašal ali če sem mu kaj predlagal, so bili njegovi odgovori jasni in končni.

S Titom in njegovimi partizani sem preživel polegdrugo leto. Voja, ki so jo pričeli, je bila čudna: ogorčena in neusmiljena. Ni bilo nobene ustajljene fronte. Partizani so se stalno premikali in napadali sovražnika tam, kjer je najmanj pričakoval. Potem so se umikali v gozdove in gore in sovražniku onemogočili, da bi bili njegov stalni cilj. Biti so morali prav tako neusmiljeni, kakor so bili neusmiljeni njihov najneusmiljenejni sovražnik.

Tito je v odpor proti Nemcem vnesel prav tiste lastnosti, ki so mu obilno koristile — od najvišjega do najnižjega.

»Razen Tigra in znanih obrazov me je le malo stvari spominjalo vojnih dni«

tanskega veleposlaništva in je »komunizem« poznal le s te plati, op. ur.) Tudi na druge nepričakovane stvari sem naletel pri Titu: njegov smisel za humor, ki ga niko ni zapuščal; njegovo neprikrito nagodenje k uživanju življenja, naravnemu nevsišljivosti v njegovem občevanju z ljudmi, ki mu omogoča, da je prijateljski in družaben; bujni temperament, ki izbruhne v srdito jezo; pozornost in velikodušnost, ki se nenehno kaže v malenkostih; presenetljiva pripravljenost, pretehati vse prednosti in slabestrani takega podjetja.

Kmalu sem ugotovil, da se mu lahko hitro približam s sredstvom, ki je bilo zanj sila važno. Samo opozoriti ga je bilo treba, da ta ali ona stvar ali stališče ne ustreza poštenu in civiliziranemu narodu. Prav tako je ostro reagiral na vse, kar bi bilo mogoče imeti za napad na nacionalno čast Jugoslavije. Tito je delil ta občutek intenzivnega nacionalnega ponosa z vsakim od svojih somišljencov — od najvišjega do najnižjega.

»Tam je bil pod drevesom nek človek zatopljen v zemljevid«

usmiljeno odločnost in jasnost cilja, iznajdljivost, prilagodljivost in zdrav razum. Narodnosvobodilnemu gibanju je udaril pečat iste neusmiljene discipline, ki jo je bil uvedel v Partijo, in ga obdaril z istim načelom: z revolucionarno linijo. Nadkriljeval je svojo okolicu. Ko se je bilo treba odločiti, se je odločil hladnokrvno in trezno. On sam je — in tolahko prenaša tudi na druge — povsem predan skupnemu stvari, ki njega in njegove vodi v preziranje smrti. Ko je povezal Srbe, Hrivate, Slovence in druge v borbi proti skupnemu sovražniku, se mu je posredilo, da so pozabili na nekdanje smrtonosne prepire. Tako se je v vrstah gibanja porobil nov občutek narodne enotnosti.

S Titom sem vodil pogajanja. Že v začetku sem opazil njegovo pripravljenost, diskutirati o vsakem vprašanju tako, kot zasuži, in sklepati šele potem. Zdel se mi je povsem sigurn, da bo voditelj, ne podrejen izvrševalci. Dejstvo, da pri komunistu nahajam takoj trdnost in neodvisnost, me je presenečilo. (Maclean je bil pred vojno v Moskvi več let sekretar bri-

sko je Tito po vojni utrdil svoj položaj, je ostalo neřešeno najvažnejše vprašanje: vprašanje odnosov med novo komunistično Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. »Mnogo bo odvisno od Tita — sem pisal v poročilu, ki sem ga 1943. l. poslal Churchillu iz okupirane Jugoslavije, — da tega, ali bo v prihodnjem imel vlogo nekakšnega agenta Kominterne ali pa potencialnega šefa neodvisne jugoslovanske države.« Do katere meje bo Tito ubogal ukaze iz Moskve?

Že med vojno je bilo videti, da obstoji nesporazumi med Titom in Kremljem. Rusi so ob prvem formalnem stiku z njim leta 1944. ugotovili, da je Tito bolj neodvisen in manj ubogljiv, kakor so pričakovali. Razburjal jih je neposredni stik, ki ga je mimo njih vzpostavil z Zahodom. So znaki, ki govorijo, da so Rusi več kot enkrat posredovali in poizkušali preprečiti tesnejše odnose. V tem so dosegli samo delen uspeh. Spričo takšnega praktičnega duha, kakršnega ima, je Tito lahko videl samo korist, ki jo je imel od materialne tehnične pomoči Zahoda. Zanj

GORENJSKI PIONIR

KOSOBRIN SPOROČA

Slamnikova

kečenka

Najprej za vsakega nekaj, potem pa nekaj za vse!

Veš, Jožica, gripa ni prav huda stvar, pa je le bolezen, ki terja skrbne nege. Dobro bo, če se bolnik poti in piše vročaj. Materina dušica tvoji mamici gotovo ne bo škodovala. Pa le glavo pokonci!

Dosti vas je, ki mi pošiljate dopise in razne uganke. Zato naj K. Karanovič v Indiherjev Nuša malo potrpita. Tudi onedve pričeta na vrsto. Vesel sem ju pa res. In tudi drugih: Lojkine pravljice, Milana Dolenca, Majde Pokornove in ostalih.

Zdaj pa šele pride glavno:

Izmed vseh tistih pionirjev, ki so mi poslali rešitve mojih križank in drugih ugank, so bili izzrebani ti-le:

1. nagrada (knjiga »Naše gobec«) — Silva Ribnikarjeva, Tržič
2. (»Beli bratec«) — Marija Kraljeva, Tržič
3. (»Reja kuncev«) — Mišo Burger, Tržič
4. (»Povesti z gor«) — Matevž Kolar, Sv. Križ
5. (»Povesti z gor«) — Ljudmila Strukljeva, Radomlje
6. (»Povesti z gor«) — Majda Pokornova, Sv. Duh
- 7., 8., 9. in 10. nagrada: Po zavoj čokolade prejmejo Marija Valjavčeva (Mošnje), Erika Bodlajeva (Tržič), Danica Copičeva (Žirovnica) in Jože Kopušar (Tržič).

Kako pa bo z Bledom, boste pa še videli.

Vaš Kosobrin

Lisica in volk

Nekoč je v gozdu zvitorepkata srečala volka. Komaj je še hodila.

»Dober dan! Zakaj si tako žalosten, stric volk?« je vprašala lisica.

»Ah, lačen sem, lačen,« je dejal volk, »že ves dan mi ne pride nič pod zob.«

»No, če ni hujšega kot laka, si lahko pomagaš. Poslušaj, danes je pri gozdarju veselica. Kar hitro na noge in tja!«

Volk se je razveselil te novice. Napotila sta se proti gozdarjevemu domu. Že od daleč sta slišala vrisk v ples.

»Stoj!« je rekla lisica, ko sta bila bližu hiše. »Pomeniti se morava. Jaz sem majhna in bom poizkusila priti v hišo. Ti pa se splazi v hlev.«

»Je že prav,« je pritrdir volk in se splazil v hlev. Lisica se je zmuznila v kuhinjo in skočila na peč. Tam je premišljevala, kako bi goste spravila od mize. Nazadnje si je izmisnila. Ko je stopila dekla v hišo, je zavpila lisico za pečjo: »V hlevu je tat!« Svatje so mislili, da je začikla dekla. Planili so ven in lisica je ostala zdaj čisto sama. Hitro je skočila s peči in se najedla do sitega. Nato je planila skozi vrata.

V tem so svatje v hlevu začili volka in ga neusmiljeno preprečili. Nапоследу jim je vendar ušel in ves polomljen pridersal do gozda, kjer ga je čakala lisica. Z milim glasom ga je vprašala:

»Kako si opravil, stric?«

»Saj vidiš, da sem na smrt polomljen. Pa ti, tetka lisica? Dobro, kajne?«

»Ah, slabob, stric volk. Le moja glavo poglej!«

Nekaj časa sta šla tiho doma. Nenadoma lisica ustavi volka in pravi:

»Oh, ne morem več hoditi, nesi me!«

»Kaj bi te nosil, saj sam komaj hodim!« Lisica volku ni dala miru.

»No, pa mi sedi na vrat, ker imam hrbet ves razbit!« Lisica je sedla volku na vrat.

Čez nekaj časa lisica reče:

»Bolni zdravega nosi.«

»Kaj?« je zagrmel volk. »Če si zdrava, pa brž dol!«

»Oh, ljubi striček, saj vidiš, da sem v glavi vsa zmadena. Hotela sem reči: Zdrav bil nega nese! Volk ji je verjel in jo potrežljivo nesel dalje. Prišla sta do mlake.

»Stoj! Glej, hleb sira leži v vodi! Lahko ga dobiva!« Bil je namreč ščip, ki se je zrcalil na gladini mlake.

Volku je sir dirsal. Začel je piti in piti. Tako dolgo je pil, da je počil.

Lisica pa je bila vesela, ker je speljala strica volka na led.

To zgodbo mi je pripovedovala mama, ko sem bila starša sedem let. Še sedaj se je spominjam. Dragi Kosobrinček, prosim Te, da mi pišeš, ali Ti je zgodba ugajala.

Pionirka Lojzka Ovsenek

Saj ne bo res

Nekoč smo šli nabirat kuřice. Nabirali smo jih šli na Kamnik. Vsak je vzel svojo košarico. Ko smo prispevali na Kamnik, smo jih začeli z veseljem nabirati. Moj tovarš Joža je splezal na skal. Tam je bilo mnogo. Nenadoma mu je spodrsnilo in padel je s skale tako nerodno, da si je zvih nogo. Hitro smo ga preljali domov. Čez dva dne je ozdravil. Joža je rekel, da ne bo nikoli več plezel na skale. Ne verjamem, da bo držal svojo besedo. Plezanje je le preleplo.

Dragi Kosobrin, zdaj sem Ti opisal zgodbo o Jožu. Vem, da je Tvoj koš lačen, pa jo boš morda le objavil.

Prav lepo Te pozdravlja

Tvoj Mišo Burger

Skrbi

Zdaj bi bila tudi meni potrebljena materina dušica, da bi malo pozabila na svojo žalost. Saj je tudi Mojca ozdravela, ko si ji, Kosobrin, pokazal maternino dušico. Moj bratec je zbolel in že ves teden leži. Mislim, da je zelo prehlajen. Zato ne sme iz hiše. Danes mi je zbolela še mama. Celo noč ni mogla spati, zjutraj pa je moralost ostati v postelji. Gotovo bo dobila gripe. Meni je zelo hudo, saj imamo pri hiši kar dva bolnika. Oba sta že dobila zdravila, jaz bom pa še Tebe prosila za kak nasvet.

Če veš za kak nasvet, ga napiši. Zelo Ti bom hvaležna. Lepo Te pozdravlja Jožica Kališnikova

Dragi Kosobrin!

Pošiljam Ti rešitve križank in drugih ugank. Nimam rešitve iz sedme številke. Zato ne bom prišel v poštev za žrebanje. Res mi je žal. Pošiljam Ti pa novo križanko, ki sem jo sam sestavil.

Matko Slamnik, Slovenski Javornik

Nezgoda

Nekega dne sem prišel iz šole. Ker kosilo še ni bilo gotteno, mi je mama rekla, naj grem na dvorišče. Igrali smo se z drugimi dečki za hišo. Tam so bile zložene deske. Skakali smo po njih in se lovili. Stopil sem na žebelj. Nek starejši deček mi ga je izvlekel in me odnesel domov. Dolgo časa me je bolela noga.

Dragi Kosobrinček, upam, da ne bo moje pisemce romalo v koš. Drugič pa Ti bom pisal kaj več in lepše.

Janez Slatnar

S sodišča

Vdova Ljudmila Kosmač iz Škofje Loke, rojena leta 1922. Je človek, ki v krizi nastopa na polni meri. Čim sem ga viden, mi je bilo jasno, da so priček v napovedi preteklih mesecov zbudili v njem vse njegove lastnosti bojevnika: neusmiljeno odločnost in zaupanje vase in svoje sodelavce, — lastnosti, ki so ga v preteklosti rešile z Stevilnih na videz brezupnih položajev.

Prizorišče se je izpremenilo. Razen vojčaka Tigra in znanih fiziognomij okoli Tita, je bilo v udobni vili beografskega predmestja malo stvari, ki bi me mogle spomniti na koče in dupline, v katerih smo bivali v Bosni. Prav tako tudi v okusu pripravljenem kosilu ni bilo ničesar, kar bi nas spomnjanlo na pičlo v slabu hrano iz vojnih dni. Toda navzlane njeni elegantni obleki in pazljivo izbrani kravati je bilo na Titu nekaj, kar ni dopuščalo nobenih dvomov v to, da je pred mano človek, ki ve, da stoji pred težavami, ki pa se tudi zaveda in je prepričan, da bo vendarle uspel.

Zaradi navajanja lažnih po-

datkov in ponarejanja listov jo je sodišče obsodilo Oblaku na 1 mesec dni zapora, pogojno za eno leto.

Franc Belehar iz Šenčurja je bil obsojen na 5.000 dinarne kazni, ker za svojega nezakonskega otroka ni plačeval preživnine. Če bo v določenem roku plačal vse zaostanke na preživnini in v tem času ne bo storil nobenega podobnega ali hujšega kaznivega dejanja, kaže ne bo izvršena.

Ivan Oblak iz Cerkelj je lani 27. decembra v popoldanskih urah vozil avtobus proti Kranju. V Lužah pred ovinkom ni dal signala, zaradi česar se mu voznik Jože Repič, ki je pripeljal s konjem in vozom z nasprotno strani, ni mogel umakniti. Ko je Oblak opazil voz, je sicer avto zavrl, vendar pa ni mogel zaradi velike hitrosti vozila preprečiti, da se ne bi zaletelo v konje in voz in vse skupaj potisnilo v bližnja vrata gasilskega doma. Pri tem si je konj zlomil nogo, pri kateri je namreč trdrovratno vztrala pri svojem »samstvu«.

Zaradi neopre

Nekaj za naše žene

Lično, praktično in poceni

Zaradi stanovanjske krize in še zmeraj visokih cen pohištva ni lahko dom tako urediti, da je prijeten in hkrati udoben. Zato bodimo pri nabavi novega pohištva res premišljeni in praktični. Isto velja tudi za razporeditev pohištva. Poskušajmo prostor čim bolj racionalno izrabiti in nabaviti res praktično stanovanjsko opremo, ki nam bo služila v kar največ namenov.

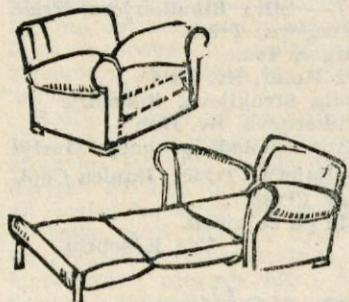
Predvsem si zapomnimo to: Ne prenatrpavajmo sob s pohištvo, pa če je še tako lepo! Že pogled v tako sobo je zaprt, četudi je pospravljen. In kretanje v takem prostoru? Zato odstranimo iz sobe, česar res nujno ne potrebujemo. Če nimamo drugih prostorov, kamor bi to odvisno opremo zmestili, le-to prodajmo in si za izkupiček kupimo nove moderne kose pohištva, ki lahko nadomestijo tudi dva starra kosa.

Ni novost, da mlađi zakonci ali samci naročajo namesto spalnic sprejemnice oz. dnevne sobe s kavči, ki jim služijo za postelje. Če so praktični, lahko v takih sobah z enim raztegljivim ali dvema kavčema, omaro, za obleko in knjižno omaro, mizo in nekaj stoli udobno prenočujejo kar štiri osebe.

Fotelj (glej slike!) in prav tako knjižno omaro je mogo-

če zvezč spremineti v udobno ležišče. Če ni denarja za kavč, si lahko omislimo sanjo mizo s stoli, fotelj-posteljo in knjižno omaro-posteljo. Seveda jemo ljubko prečno zaveso in brez visoke omare za obleko ne gre. Le-to pa naj nam mizar tako izdela, da bodo v stranskem delu predali za petrilo, pod obešalnik za obleko predal za čevlje, nad njim pa prostor za klobuke.

Ležišče že imamo, omaro za obleko in prostor tudi, ter mizo s stoli. Vse to bo brez ti-

stih drobnih, za oko skoraj neopaznih okrasnih predmetov precej borno. Zato poskrbimo

najprej za zaveso na oknu. Ce nam blagajna ne dopušča najboljših tkanin, si kupimo tiskano blago, iz katerega sešimo ljubko prečno zaveso in dve podolžni ožji zavesi, ki jih vse okrasimo z volani iz istega blaga. Lepša je seveda klekljana zavesa ali zavesa iz fine prosojne tkanine. Ne pozabimo na cvetje, ki daje stanovanju zaželeno svežino. Če je sveže cvetje za vase predrag, si omislimo vsaj lončice in stojala zanje. Prav primerni so vedno zeleni listavci pa tudi lončnice, ki pogosteje cveto. Stojalo lahko postavimo tik okna in s tem zakrijete praznino, če segajo zaveso samo do konca oken. Lepo je, če stene okrasimo z umetniškimi slikami. Olja so precej draga, lahko pa si poceni nabavimo lesoreze, limoreze ali druge grafike. Sobe ne bo kvarila niti lepa umetniška fotografija.

Tla, četudi so parketna in lepo po položeno, so brez preprog zelo borna. Zato si poskušajmo nabaviti trpežno pa vendar ceno preprogo, ki daje zlasti v zimskem času stanovanju topilno.

Eleganten spomladanski kostum z istobarnim klobučkom. Če hočete biti moderne, si kupite blago peščene, svetlo sive ali medeno rumene barve. V topih dneh lahko nosite kostum brez bluze.

Recepta

Lovska pečenka

Ostanke pečenke in suhega mesa zmelji. V masti preprahi čebulo, ji prideni zmleto meso in dodaj soli in popra. Pri-

deni 2 mešani (gorki) jajci, 2

rumenjak, nekoliko snega in

3 do 4 žlice drobtin, limonove

lupine in goričke. Vse dobro

pregneti in naredi klobaso, po-

tisni vanjo nekaj trdo kuha-

nih olupljениh jajc in peci v

zadostni količini masti.

Pariska plošča

Zmletim ostankom kuhanje-

ali pečenega mesa daj eno

čebulo, vse zaliž z juho in na-

loži v pekačo. Žvrkljaj 2 ali

več jajc z nekoliko smetane

ali mleka, dodaj dosti peteršilja in zmes enakomerno zlij

čez ostanke, ne da bi jih me-

šal. Ko jajca zakrnijo, jedi

ne obračaj, ampak jo z lopa-

smo jo precej potresi s soljo.

Olje za šivalne stroje

tico nalagaj na tople krožnike.

Jed serviraj s solato.

Sol v gospodinjstvu

Sol je vsekakor najvažnejši umile, če bomo dale v toploša začimba. Če je ni dovolj, ni vodo nekaj soli. Steklenico za vodo, v kateri se je nabralo apno, bomo najhitreje očistili s slano vodo, ki smo jo doda kisa. Tedaj si pomagamo z jedilno sodo. V presoljeno jed jo vržemo za noževno konico in tako slanost omilimo. Če je presoljena juha, si lahko pomagamo tudi s krompirjem. Nekaj koščkov olupljene krompirja vržemo v jed in ga vzamemo ven, tuk preden je jed skuhana.

Sol tudi drugače lahko krištino porabimo v gospodinjstvu. Testo se v pečici ne bo ožgal, če potresemo pod posodo malo soli. Razne narastke, ki jih pečemo v porcelanističnih ali steklenih skledah, de-nimo v pečico na pekači, ki stroj s petrolejem in nato z rezbarskimi noževi; in res je iz kosa lesa kmalu štrle v svet mogočen Jurčkov nos. Ker pa se mi je po drugi strani zazdela nosančkova obleka iz nankinga premalo zanimiva, je morala Lizi iz kropic, ki jih je spet prispeval stari Gabrijel, izdelati plašče in telovnike z zlatimi in srebrnimi naštitki za bog si vedi kakšne bodoče lutke. Časih je prišel k nama iz delavnice tudi stari Henrich s svojo kratko pipo, pomočniki mojega očeta, ki je, kolikor morem pomniti, spadal k družini; tedaj mi je vzel iz roke nož in dal rečem tu in tam pravo podobo. Toda moji domišljiji že ni hotel več zadostovati Tendlerjev glavni in vodilni Jurček; hotel sem ustvariti še nekaj povsem drugega; za svojega Jurčka sem si izmisliš še tri nadaljnje, doslej nevidne in sila učinkovite členke, s katerimi naj bi migal z brado v stran, z uesi sem in tja, spodnjo ustnicu pa dvigal in pobegnil; in vsekakor bi bil tudi postal prav nezaslišan krasotec, če le ne bi bil nazadnje spričo vseh svojih členkov, propadel že takoj ob rojstvu. Na žalost tudi ni ne palatin Siegfried ne katerikoli drug junak lutkovnih iger doživel z mojo roko veselega vstajenja. — Bolje se mi je posrečilo zgraditi podzemno vottino, kjer sem v mrzlih dneh sedel skupaj z Lizi na klopi in ji pri medli svetlobi, ki je padala skozi šipo, vdeto v strop, bral zgodbe iz Weissove knjige „Prijatelji otrok“, ki jih je rada zmerom znova poslušala. Tovariši so me pač dražili in me zmerjali z deklečevim hlapcem, ker sem namesto z njimi zapravljil prosti čas z lutkarjevo hčerjo. To mi je bilo malo mar; saj sem vedel, da je govorila iz njih samo zavist, in kadar mi je bilo tega preveč, sem ob prilikah tudi prav krepko uporabil svoje pesti.

**THEODOR STORM
USTOBRBEC**
Prevedel Rudolf Kresal

Pripovedovalce je pomolčal in v njegovem lepem moškem obrazu sem videl izrazite sreče, kakor da je to vse, kar mi je povedal, sicer minilo, nikakor pa ni izgubljeno. Cez nekaj časa je spet začel.

Nikoli šolskih nalog nisem bolje pisal, kakor v tistem času, zakaj dobro sem čutil,

da je očetovo oko zdaj bolj pazilo name, nego kdaj koli poprej in da sem mogel občevanje z lutkarji ohraniti le za ceno velike pridnosti. „Tendlerjevi so spodobni ljudje,“ sem slišal neko reči očeta; „kroški krčmar jim je danes odkazal tudi potšteno sobico; vsako jutro plačajo svoj račun; samo, je menil star, da je silno malo kar porabijo. To pa meni,“ je dostavil oče, „bolj ugaja, kakor krčmarju; gotovo mislijo na prihranek za veliko silo, kar sicer ni navada pri ljudeh te vrste.“ — Kako rad sem slišal hvaliti moje prijatelje! Zakaj to so bili zdaj vsi; celo gospa Tendler mi je zelo prijateljsko pokimala izpod slamnika, kadar sem — lahko kar brez vstopnice — zvezč smuknil mimo njene blagajne v dvorano. — In kako sem tekel zdaj vsako dopoldne iz šole! Saj sem vedel, da bom doma ugledal Lizi pri materi v kuhinji, kjer je opravljala vsakovrstna drobna dela, ali pa je sedela v vrtu na klopi s knjigo ali kakim šivanjem v roki. In kmalu sem jo lahko zposilil tudi pri svojem delu; zakaj potem, ko sem mislil, da sem se že dovolj poglobil v stvar, nisem nameraval nič manj, kakor da jo še danes slišim.

ZANIMIVOSTI POŠIRNEM SVETU

TRGOVINA Z OTROKI

Kanadske oblasti so pred kratkim odkrile zločinsko trgovanje z otroki. Otroke vtihotapljajo iz Kanade v ZDA, kjer jih z velikim dobičkom prepredajajo. V Torontu so ti zločinski trgovci kupili n. pr. 20 deklic po 250 dolarjev, v New Yorku pa so jih prodali po 2000 dolarjev.

Afero so odkrili ob aretaciji zakonskega para, obdolženega, da je ilegalno preskrbel krstne liste za svoje otroke — ki jih ni imel.

Tudi zločinski trgovci z deco so že za mrežami. Prijeli so jih v Toronto, ko so hoteli odleteti z avionom v ZDA in tam prodati ljubko deklico.

V NEMCIJU SE ZMERAJ PREGANJAO ČAROVNICE

Hamburška Zveza za zatiranje vraževnosti javlja, da so v sredu Stormarn vraževniki napadli več ljudi, češ da so klicali vraga.

V vsej Zapadni Nemčiji so vraževniki lani napadli skupno 65 ljudi kot čarovnike in čarownice.

RAZPRODAJA FARUKOVE FILATELISTICNE ZBIRKE

V Kairo, prestolico Egipta, se je pripeljal znani londonski filatelist George Gootrey katalogizrat Farukovo zbirko poštnih znamk, ki je ena največjih na svetu. Strokovnjak meni, da bo to delo opravil v enem mesecu. Znamke bo egiptovska vlada, ki jih je zamenila, razprodala v začetku 1954. leta.

NAJSTAREJSI OBČINSKI PREDSEDNIK NA SVETU

Francoz Edmond Matis, najstarejši občinski predsednik na svetu, je pred nedavnim obhajal svoj 101. rojstni dan. Ob tej priliki je izjavil, da bo na prihodnjih volitvah spet kandidiral. Matis je že 75 let predsednik mestne občine Vesoul, ki ima nad 10.000 prebivalcev in leži v znani vinorodni pokrajini Burgundij.

ODKRILI SO 6 NEZNANIH RAFAELOVIH SLIK

V neki stavbi na trgu Sv. Petra v Rimu so odkrili 6 doslej nepoznanih slik slavnega italijanskega slikarja Rafaela Santija. Slike so našli za zidom, ki so ga postavili v 16. stoletju. Umetnine so nepoškodovane in vzbujajo v umetniških krogih ogromno zanimanje.

V AVGUSTU DOBIMO HELIKOPTERJE

Glavni štab ameriških letalskih sil v Evropi je že naročil helikopterje za Jugoslavijo. Izdelali jih bodo v Angliji. Helikopterji bodo opremljeni z ameriškimi motorji in vsemi potrebnimi deli in pripomočki za shranjevanje na kopnem.

NOVE INDUSTRIJSKE ROKAVICE

Na letošnjem industrijskem sejmu v Londonu bo obiskovalcem na ogled tudi velika zbirka industrijskih rokavic, spletenih iz polivinil-klorida.

Po vsej verjetnosti bo ogromno zanimanje za plente rokavice, ki so samo na dlanach prevečene s polivinil-kloridom, zaradi česar so zelo zračne.

Ista tvrdka bo razstavljala tudi dežne plašče in oblike iz trpežnega blaga, impregniranega s polivinil-kloridom. Baje ima tako impregnirano blago večko prednost pred gumiranim in drugim tradicionalnim neprepustljivim blagom, ker ne poka in se polivinil-kloridna plast ne lušči. Blago, impregnirano s polivinil-kloridom, se tudi ne sprijemlja.

In tako sem stal potem nekega viharnega oktobra skozi popoldne zunaj pred mestom na visokem hrbitu resave, gledal zdaj na široko peščeno pot, ki izginja proti vzhodu v golem svetu, zdaj hrepeneče nazaj proti mestu, ki je v izparini in megli ležalo v nižavi. In tedaj je priopotal tisti voziček z dvema visokima zabojevoma in s čilim konjičem v ojnicih. Gospod Tendler je sedel zdaj spred na deščici, zadaj pa Lizi v novem topljem plaščku zraven matere. — Od njih sem se bil poslovil že pred prenočiščem; potem pa sem tekel naprej, da bi vse enkrat videl in dal Lizi v spomin knjige Weissovih „Prijateljev otrok“, kar mi je oče dovolil; tudi vrečico kolačkov sem kupil zanje za nekaj privarčevanih nedeljskih sešic. — „Stojte! Stojte!“ sem vzkliknil zdaj in združil z griča, poraslega z reso, proti vozu. — Gospod Tendler je nategnil vajeti, rjavce se je ustavil in izročil sem moja majhna darila Lizi na voz. Položila jih je zraven sebe na sedež. Ko pa sva se, ne da bi spregovorila besedico, prijela za obe roki, sva uboga otroka glasno zajokala. V tistem trenutku je gospod Tendler že počil po konjiču. „Zbogom, fant! Ostani priden in lepa hvala tudi tvojemu očetu in tvoji mamici!“

„Zbogom! Zbogom!“ je vzklikala Lizi; konjiček je potegnil, zvonček na njegovem vrhu je zavončkljal; čutil sem, kako drse drobne ročice iz mojih, in odpeljali so se v široki svet.

Spet sem se vzpel po robu poti in ne-premično gledal za vozičkom, kako je tekel skozi peščeni prah. Vse manj sem slišal zvončljanje zvončka; enkrat sem se ugledal okoli zabojev frfotati bel robček; potem se je bolj in bolj izgubljalo vse v sivi jesenski megli. — Tedaj mi je leglo na srce nekaj kakor smrtni strah: nikoli več je ne boš videl, nikoli več! — „Lizi!“ sem zavpel,

O invalidnini

S. H. — P. Leta 1951 ste odšli iz podjetja, v katerem ste bili zaposleni — ne da bi dobili odpust in delavsko knjižico — na sečno lesa k nememu podjetju v drugem kraju. Čez nekaj mesecev, ko je sečna prenehalo, ste hoteli pri prvem podjetju obnoviti delovno razmerje. Se preden ste se ponovno zaposlili, ste se tako ponesrečili, da ste sedaj 100 odstotov invalid. Zanima vas, ali vam pridava invalidnina oz. invalidska pokojnina.

Odgovor: Vaša upravičenost do invalidnine ali invalidske pokojnine je odvisna predvsem od tega, ali ste bili v času, ko ste se ponesrečili, v delovnem razmerju ali ne. Zakon o socialnem zavarovanju namreč priznava v členu 37. in 38. invalidnino zaradi bolezni ali nesreče izven dela le z zavarovanjem. Kolikor je moči razbrati iz vaših podatkov, ste delo pri prvem podjetju zapustili svojevoljno, s čimer je seveda vaše delovno razmerje prenehalo. Za organe socialnega zavarovanja bo merodajno zlasti to, ali vas je podjetje v času vaše odsotnosti in v času, ko ste se ponesrečili, vodilo kot delavca v svojih plačilnih seznamih. V kolikor je tako, izpolnjujete tudi ostale pogoje za priznanje invalidske pokojnine, sicer pa nimate pravice do nje.

O otroških dokladah

G. M. — Ste državna uslužbenka in vzdržujete svojega vnuka, čigar oče je nameščen v tovarni. Ne vi ne očekovate nimata premičenja. Od novembra 1951 do avgusta 1952 ste prejemali vi doklade za vnuka. Koncem novembra 1952 pa ste dobili od delodajalca dopis, da je kontrola Odseka za socialno zavarovanje ugotovila, da so vam dodeljali nepravičeno izplačevali, zaradi česar do gajete socialnemu zavarovanju 30.000.— din. Februarja 1953 vas je delodajalec z dopisom obvestil, da vam bo mesečno odtegalo po 3000 din, ker je Zavod za socialno zavarovanje obremenil podjetje za 30.000 din.

Zanima Vas, ali je prav, da Vam od 1. marca t. l. odtegajo po 3000 din in kaj bi v nasprotnem primeru ukrenili.

Odgovor: Če Vam delodajalec odtegne po 3000 din samo na podlagi omenjenega dopisa, je njegov postopek nepravilen. Cl. 18. Uredbe o dodatkih za otroke (Ur. list FLRJ št. 48/51 in popravki v št. 59/52 in Navodilo k temu členu (Ur. list FLRJ št. 49/51) izrecno dočrtova, da se mora onemu, kateremu se odreže pravica do dodatka, izdati pismena odločba, v kateri je tudi pojasnilo glede pravice do pritožbe. Dokler taka odločba ne bo izdana in dokler ne bo postala pravomočna (pravomočna poštana, če se v pritožbenem roku ne pritožite, ali ko je pritožba na drugi instanci zavrnjena), dotlej vam delodajalec ne bo upravičeno odtrgoval od plače. V kolikor bo to še naprej delal, lahko nepravilnost javite okrajni dežavski inšpekciji, ali s tožbo zahtevate izplačilo celotnega zasluga.

Kar se tiče upravičenosti do otroških dokladov, je vsekakor nesporno, da vam po objavi Navodila k uredbi o dodatkih za otroke (Ur. list št. 14/52) toč. 20 ne pripada več. Toč. 80 istega Navodila pa predpisuje, da se mora tudi v takih primerih izdati posebna odločba. Vsekakor pa je nujno, da prejmete o ukinitvi oz. o neupravičenosti do otroške dokumente odklonilno odločbo, proti kateri se boste lahko pritožili. V pritožbi navedite, da bi morale biti otroške dokumente izplačane, če ne vam, pa otrokovemu očetu. Napišite tudi, da bi se bil otrokom oče zaradi doklad pravočasno prigasil, če bi vam bila odklonilna odločba pravočasno izdana. Prav zaradi prepozne dostave odločbe in zaradi predpisa čl. 16. Uredbe pa sedaj oče ne more zahtevati doklad za ves čas nazaj.

ŠKODLJIVCI BESSIŠKE ZADRUGE OBSOJENI

Pred nedavnim je bila pred slovenske knjige vpisovala lažne podatke in izstavlja lažna glavna obravnavna zoper Petra Knifca iz Besnice, Kristino Ajdičeve iz Podnarta in Alojziju Hočevarju iz Zapog, ki so lani v predlanskim oškodovali za težke tisočake kmetijsko zadružno v Besnici.

Ze lani v aprilu je revizor med pregledom knjigovodskega poslov ugotovil, da sta si predsednik zadruge Peter Knific in knjigovodkinja Kristina Ajdičeva skupaj različne vsoče denarja. Junija pa je revizija ugotovila primanjkljaj tudi v trgovski poslovnički, kjer je bila zapostenila Alojzija Hočevarjeva. Manjkal je 235.970 din.

Ze med preiskavo in tudi med tolilkšnega nereda, če bi jo OZ KZ Kranj vsaj od časa do časa kontrolirala. Nerazumljivo je, kako je OZKZ dopuščala, da je postal Peter Knific — uslužbenec te zadruge — n'en predsednik, ko ni bil niti njen član! Razen tega je bil Knific predlanskim zaradi nepošteno- sti kaznovan; bilo bi torej bolje, da mu ne bi zaupali delavnih poslov. Okrajni zadružni organi so dopustili tudi namestitev mladoletne poslovodkinje. Hočevarjeva je opravila 3 mesečni trgovski tečaj, manjkal pa ji je potrebne prakse. Članji upravnega odbora KZ Besnica so OZKZ večkrat opozorili, da bi potrebovali dobrinjo, da poslovodjvo, vendor je OZKZ že posebej pa je zadružno oškodovala za 6.300 din s tem, da ni predložil potrebnih potrdil za izplačane zneske.

Denar pa si je prilaščala tudi knjigovodkinja in blagajnarka Ajdičeva, ki je prevzela te posole lani v marcu. V skupinem je oškodovala zadružno za 40 tisoč din. Svoje poneverbe je tako priskrivala, da je v po-

• Šah • Telesna vrzaja • Šport •

Kdo bo letos osvojil prvenstvo Slovenije v namiznem tenisu?

V soboto in nedeljo se bodo cih velja za favorita. Seveda je na Jesenicah pomerili najboljši namiznoteniški igralci iz okrogla in se lahko povsod do ves Slovenije za naslov letošnega marsikatero presenečenje. Njega moštvenega pravaka v Prireditve bo v Fizkulturnem namiznem tenisu. Nastopijo moški in ženske ter mladinske ekipe. Največ izgledajo za osvojitev prvih mest ima vsekakor kranjski »Projektor«, ki žanje v zadnjem času največ uspehov. Nevarni nasprotniki so mu pri članilih jeseniški »Gregorčič« in ljubljanska »Slavija«, pri članicah pa celjski »Železničar«, dočim pri mladini-

Uspehi kranjskih šahistov

Odkar je Šahovskemu društvu v Kranju dodeljen igralski prostor, se je Šahovsko življenje močno razgibalo. To je razvidno tudi iz uspehov, ki jih je doseglo društvo v zadnjem času. 6. marca je bil odigran v Tržiču povratni dvoboj na 11. deskah. Zmagalo je moštvo SD Kranj z rezultatom 7 : 4. 15. marca so se domači pomerili s šahisti z Jesenic. Igralo se je na 16. deskah. Kranjčani so dobili srečanje z rezultatom 9 : 7. Pet dni zatem je bil odigran mesečni žurboturnir za marec. Zmagal je Dušan Bavšek. V teklu sta dva kvalifikacijska turnirja za dosego IV. kategorije, na katerih sodeluje 25 šahistov. Zanimanje za Šahovsko igro dvigajo tudi šahovska predavanja, ki jih ima mednarodni mojster Stojan Puc. Predavanja so vsako srečo ob 19. uri v društvenih prostorih pri »Jelenu« v Kranju.

Nogometno prvenstvo

Preteklo nedeljo sta bili odigrani vsega dve tekmi za nogometno prvenstvo Gorenjske, dočim so druge preložene na poznejši datum. Tržičani so bili v gosteh na Jesenicah, kjer so premagali domače »Bratstvo« z visokim rezultatom 12 : 1 (7 : 1). Druga tekma je bila odigrana v Kranju med Projektorjem in Gumarem in se je končala z zmago prvenstvenega s 6 : 0 (2 : 0).

Delno pada krvida za ves ne-red v besniški zadruži tudi na upravnem in nadzorni odbor, ki upravljajo nadzornih uslužencev nista stalno nadzorovala, niti jim kakorkoli pomagala z nasveti. Zanimivo je, da nihče od obornikov ni hotel preprijeti predsedniških poslov, zato so jih naprtili zadružnemu uslužbenemu Knificu.

Sodišče je pri obsodbi upo-

števalo vse te okolnosti in ob-

sodilo Petra Knifca na eno le-

to zapora, Kristino Ajdičovo na

eno leto in pol, Hočevarjevo

pa na 20 tisoč dinarjev de-

narne kazni.

Verjetno bi v zadruži ne bilo

tolikšnega nereda, če bi jo OZ

KZ Kranj vsaj od časa do časa

kontrolirala. Nerazumljivo je,

kako je OZKZ dopuščala, da je

postal Peter Knific — usluž-

benec te zadruge — n'en pred-

sednik, ko ni bil niti njen

član! Razen tega je bil Knific

predlanskim zaradi nepošteno-

sti kaznovan; bilo bi torej bo-

le, da mu ne bi zaupali de-

narnih poslov. Okrajni zadruž-

ni organi so dopustili tudi na-

mestitev mladoletne poslovod-

kinje. Hočevarjeva je opravila

3 mesečni trgovski tečaj, manj-

kal pa ji je potrebne prakse.

Člani upravnega odbora KZ

Besnica so OZKZ večkrat opo-

zorili, da bi potrebovali dobrin-

ja poslovodjvo, vendor je OZKZ

že posebej pa je zadružno

oskodovala za 6.300 din s tem,

da ni predložil potrebnih po-

trdk za izplačane zneske.

Denar pa si je prilaščala tudi

knjigovodkinja in blagajnarka

Ajdičeva, ki je prevzela te

posole lani v marcu. V skupinem

je oškodovala zadružno za

40 tisoč din. Svoje poneverbe

je tako priskrivala, da je v po-

Smuk ob 60-letnici Jožeta Čopa

Gorenjski planinci in smučarski društva, »Partizana« in smučarski društva iz vse Gorenjske, ki so jubilantu čestitali in mu izročili lepa spominška darila. Drugi dan sta bila na sprednu »čopov veleslalom« in smuk v Vratih. Že v soboto so se v tamkajšnjem planinskem domu zbrali zastopniki planin-

Šport v kreativem

DERBY SLOVENSKIH PRVAKOV

Nedeljska prijateljska nogometna tekma prvakov zahodne in vzhodne republike ligi, ki je bila odigrana v Kranju pred približno 800 gledalcem, je končala z zaslzeno zmago Korotana z rezultatom 6 : 0 (3 : 0). V prvem polčasu je bila igra še precej lepa v Železničarju Maribora je bil po starem pregovoru žogica okrogla in se lahko povsod do ves Slovenije za naslov letošnega marsikatero presenečenje. Prireditve bo v Fizkulturnem namiznem tenisu. Nastopijo moški in ženske ter mladinske ekipe. Največ izgledajo za osvojitev prvih mest ima vsekakor kranjski »Projektor«, ki žanje v zadnjem času največ uspehov. Nevarni nasprotniki so mu pri članilih jeseniški »Gregorčič« in ljubljanska »Slavija«, pri članicah pa celjski »Železničar«, dočim pri mladini-

pajoče članstvo, ki je kljub slabim pogojem (majhna soba za telovadnico) pripravilo akademijo. Društvo bo akademijo ponovilo tudi v Ljubljani in Dupljah.

GREGORČIČ (Jesenice) :
ODRED (B) 2 : 0 (1 : 0)

Pred 300 gledalci je v nedeljo domače moštvo premagalo drugo moštvo Odreda iz Ljubljane z rezultatom 2 : 0 (1 : 0). Zmaga je popolnoma zasluzena, saj so domačini večji del igrali na polovici Ljubljane.

SMUČARSKI TEČAJ SO IMELI

TVD »Partizan« v Jaršah je priredilo smučarski tečaj na Veliki planini, ki se ga je udeležilo 14 tečajnikov. Zaključna tečaja pred nedavnim se je udeležilo 31 smučarjev, ki so tekmovali v slalomu. Najboljši med njimi je bil Rajner in »In-duplati«.

DOMŽALČANI IMajo NAJBOLJŠO MLADINSKO MOSTVO

V prvenstvu LNP za mladinsko moštvo so doslej najboljši domžalski mladinci. V zadnjem srečanju so premagali so dolomiti tudi uspele v slalomu. Najboljši med njimi je bil Rajner in »In-duplati«.

Za uspeh prireditve zaslubi vse priznanje društveni vadateljski zbor kakor tudi nasto-

ljevanje v zvezdovim re-

zultatom 13 : 0.

JEZERSKO BODO ELEKTRIFICALI

Jezerski volivci so pred nedavnim na svojem zboru razpravljali o predlogu občinskega proračuna, o elektrifikaciji Jezerskega, napeljavi vodovoda in gradnji novega gasilskega doma.

Elektrifikacija Jezerskega je ena prvih nalog Jezerjanov. Za

to jim bo prispeval OLO Kranj 8 milijonov, KDZ Jezersko 3 milijone, MINOT 2 milijona ter

uprava carine in KNOJ. Sami domačini pa bodo pri elektrifikaciji pomagali s prostovoljnim delom.

Jezerski volivci so pred nedavnim na svojem zboru razpravljali o predlogu občinskega proračuna, o elektrifikaciji Jezerskega, napeljavi vodovoda in gradnji novega gasilskega doma.

Elektrifikacija Jezerskega je ena prvih nalog Jezerjanov. Za

to jim bo prispeval OLO Kranj 8 milijonov, KDZ Jezersko 3 milijone, MINOT 2 milijona ter

uprava carine in KNOJ. Sami domačini pa bodo pri elektrifikaciji pomagali s prostovoljnim delom.

Elektrifikacija Jezerskega je ena prvih nalog Jezerjanov. Za

to jim bo prispeval OLO Kranj 8 milijonov, KDZ Jezersko 3 milijone, MINOT 2 milijona ter

uprava carine in KNOJ. Sami domačini pa bodo pri elektrifikaciji pomag

GORENJSKE

Med Grintovcem in Ljubljano

ZBOROVALI SO

Klub združenja rezervnih oficirjev v Kamniku je imel občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število članstva. Iz poročil je razvidno, da je imel klub v dosedanjem delu uspeh, saj je zbral 90 članov, priedel 7 predavanj in organiziral dve vajti na terenu. Pri zadnji je sodelovala tudi vojaška emota JLA iz Kamnika.

KORAK NAZAJ V PRIČAKOVANJU SEZONE

Hotel »Planika« v Kamniku je edini v mestu in še ta se malo briga in površno pripravlja za pričetek turistične sezone. To najbolje dokazujev s nagni, ki je takšna, da kar kriči po snažilcih. Okna so vedno zapršena, vhodna vrata vsa umazana, vrt ves v neredu. Skrajni čas je, da uprava hotela poskrbi, da se odpravijo vse te pomanjkljivosti, ki ne dajejo lepega spričevala našemu gostinstvu in so tudi v sramotu mestu.

Planinsko društvo v Kamniku popravlja pešpot na Stari grad. Preteklo nedelje se je prostovoljnega dela udeležilo 14 članov društva iz delovnega kolektiva »Titan«.

GOSTOVANJE »RADIO LJUBLJANE« V KOMENDI IN KAMNIKU

Za gostovanje umetniške skupine Radio Ljubljane v Komendi in Kamniku je vladalo veliko zanimanje. 19. t. m. so gostje nastopili v Komendi, dva

dni pozneje pa v Kamniku. Klub visoki vstopni pa je bil podan pičel program, ki ni zadovoljil številne publike. V Komendi so ljudje dejali, da so mnogo stvari že čuli na programu Radia in se zato ni izplačal, prav tako pa je bilo tudi v Kamniku, kjer je bilo 700 poslušalcev slabe volje nad »večerom dobre volje«, ki ga je priedel Radio Ljubljana.

KRATKE IZ DOMŽAL

Domača »Svoboda« je gostovala v zadružnem domu na Viru, kjer je priedela koncert vokalne in instrumentalne glasbe. Obisk je bil bolj slab, kar priča, da Virčane bolj všečjo veselice kot kulturni nastopi.

V Godbeni dom so te dni postavili nove stole, za katere je društvo »Svoboda« dobilo gmočno podporo od mestne občine. Pretekli teden se je vnela od iskre v vlaku streha na gospodarskem poslopju Pavovca v Depali vasi pri Domžalah. Požrtvovalni gasilci so preprečili večjo škodo, ki je zaradi vetratnosti vsej vasi.

Na nedeljski gospodinjski razstavi v Dragomilju pri Domžalah je bilo nad 1000 obiskovalcev. Gospodinjsko razstavo so priedele tečajnice 4 mesečnega gospodinjskega tečaja v Dragomilju, ki ga je vodila Marja Porenta.

Pri pretepu v gostilni je bil udar na stolom po glavi Franc Mušič iz Trzina. Dobil je hudo rano na glavi.

IZ KOMENDE

18. t. m. zvečer je okrog 20 mlajših in starejših mladoličnikov »ofriralo« po vasi Mostek Jožefovemu godu. Denar, ki so ga na ta način nabrali so po 21. uri zapili pri »Kralju«, ki jim je k temu dodal še sam pol litra pijače. Tako vinjeni mladinci so v pozni noči navili na Kepičeve hišo in jo zateli oblegati. Razbijali so okenska stekla, vrata in drugo. Zdaj se po pravici sprašujemo, kdo je krv tega početja? Nedvomno so sodgovorni starši, največ pa seveda gostilničar pri »Kralju«, ki je proti predpisom dajal mladoletnikom pičajo.

IZ MEDVOD

Pred nedavnim je Ana Omanova, posestnica iz Sore, delala v gozdu Homo nad vasjo, kjer je pripravljala butare za kurjava. S seboj je imela štireletno hčerko. Ko se je za trenutek oddaljila, je otrok našel v njeni torbici vžigalice, s katerimi je zanetil ogenj. V hišu je zaradi vetra vsplapolal gozdni požar, ki je zajel 1 ha gozdne površine. Ogenj so pogasili gasilci iz Sore in domačini še pozno v noči. Bila je velika nevernost, da se ne bi požar razširil po vsem gozdu in hribu. S tem bi bila prizadejana milijonska škoda. Jasno je, da je prišlo do požara vsled malomarnosti Ane Omanove, ker ni pazila na otroka, za kar se bo morala zagovarjati pred sodiščem.

Po radovljiskem okraju

25½ MILIJONOV ZA VODOVOD

Za komunalno dejavnost bodo v radovljiskem okraju letos pridno poskrbeli. V vseh občinah so namenili pomembne zneske za gradnjo novih komunalnih naprav, hkrati pa tudi družbeni načrt radovljiskega okraja predvideva domala 30 milijonov dinarjev prav v ta namen. Pretežni del teh sredstev bo investiran v vodovodne naprave. Od skupnega zneska 25½ milijonov din bosta skoraj polovico porabili obnova vodovoda v Radovljici in gradnja vodovoda v Mojstrani. 5 milijonov bodo stala letosnja dela pri gradnji žirovniškega vodovoda. V Žirovni sicer imajo vodovod, zaradi potreb hidrocentrale v Mostah pa ga bodo izgubili. Novi vodovod je z načrtom zagotovljen. Tudi Bohinj bo dobil vodovod. Za načrte bodo letos izdali pol milijona dinarjev.

Za Bohinj predvideva okrajni gospodarski načrt tudi 1 milijon 200 tisoč dinarjev za čolnarno in kopališče ob Bohinjskem jezeru. Za Bohinj in ostale turistične centre je nujno, da izdelajo dolgoročne programe za razvoj naselij. Razumljivo je, da se morajo razvijati skladno in tako, da ne bo trpel njihov lepi videz. Zarato družbeni plan radovljiskega okraja določa za izdelavo urbanističnih načrtov Bohinja, Kranjske gore in Radovljice po en milijon dinarjev.

GOSPODARSKO-KMETIJSKI TEČAJ V POLJČAH

Na kmetijski šoli Poljče pri Begunjah je pred kratkim končal dvomeseceni gospodarsko-kmetijski tečaj, ki ga je obiskovalo 14 tečajnikov iz kranjskega in radovljiskega okraja. Tečajniki so imeli predavanja iz poljedelstva, živilnoredje, zdravstvenih rastlin, mlekarstva, zoohigiene, slovenščine in računstva. Razen teoretičnega pouka pa so imeli tudi praktičen pouk na drž. kmetijskem posestvu v Poljčah. Iz končanega učnega

uspeha tečajnikov je razvidno, da je tečaj, ki so ga vodili strokovnjaki, prav dobro uspel, saj je kar osem odličnikov in prav dobrih.

BLEJSKA DOBRAVA

KUD Zasip je priedel pred kratkim na Blejski Dobravi koncert narodnih pesmi, ki je zelo lepo uspel. Pevski zbor vodi tov. Cenko, ki se kljub visoki starosti še vedno vztrajno udejstvuje pri kulturnem delu v domačem društvu.

DELO JESENISKIH REZERVNIH OFICIRJEV

Minuli teden so se sestali rezervni oficirji z Jesenic, Javornika, Blejske Dobrave in zgornje savske doline na redni letni skupščini. Od 170 članov se je skupščina udeležila nad 120 članov, kar je dočak marljivega delovanja ZROJ-a na Jesenicah. Iz glavnega poročila, ki ga je podal dosedanji predsednik tov. Ciril Triler, je bilo videti, da je bila organizacija rezervnih oficirjev na Jesenicah kljub neštetim težavam zelo agilna in je skrbela v glavnem za strokovno in politično izpolnitve članstva. Organiziranih je bilo nad 20 predavanj za rezervne oficirje, na katerih je bila povprečna udeležba 60 članov. Referatom je sledila živahnna diskusija, v kateri so ugotovili, da je na Jesenicah in njenem okolju še 59 rezervnih oficirjev, ki v društvu niso včlanjeni. Sklenili so, da vključijo tudi te v svoje vrste. Dalje so ugotovili, da zadnje čase s predvojaško vzgojo na Jesenicah nekaj ni v redu; tudi temu bodo po svojih možnostih odpomogli. Urediti si nameravajo klubsko prostore v poslopju MLO-ja, ki jim bodo omogočili vsakodnevno sestajanje. V nov odboru so izvolili najboljšo tovarisko in je upati, da bo bodoče delo organizacijske rezervne oficirjev na Jesenicah še aktivnejše in to tem bolj, ker so sklenili čimtesneje sodelovati z JLA, ki jo bodo zaprosili za pomoč pri praktičnem in teoretičnem pouku.

OBVESTILO o fluorografiranju

Svet za ljudsko zdravstvo in soc. politiko OLO Kranj obvešča prebivalstvo kranjskega okraja, da bo fluorografiranje (masovno slikanje pljuč, ki je strogo obvezno, po tem le razoredru).

23. do 30. marca 1953:

kranjske tovarne (Iskra, Tiskamina, Sava, Standard, Pleterina, Inteks, Obutev, IBI)

29. marca 1953:

Jezersko, Goričke, Trstnik, Tenetiše

30. marca 1953:

Golnik, kranjske šole, Tiskamina in Inteks (nočna izmena)

6. do 7. aprila 1953:

tovarne v Tržiču (Triglav, LIO, Ljubelj, Runo, Tovarna kos, Lepenka)

8. do 10. aprila 1953:

Tržič mesto

8. aprila 1953:

Pristava, Križe, Semično

9. aprila 1953:

Sebenje, Žig. vas, Retnje, Breg

10. aprila 1953:

Bistrica, Kovor, Zvirče

12. aprila 1953:

Sv. Neža, Leše, Sv. Ana, Slap, Čadovlje, Puterhof, Dolina

13. aprila 1953:

Strahinj, Duplje, Naklo

14. aprila 1953:

Sr. vas, Dol. vas, Kokrica

15. aprila 1953:

Predslje, Suha, Britof, Preddvor

16. aprila 1953:

Sr. Bela, Tupaliče, Kokra, Kamnolom, Fužine

17. aprila 1953:

Visoko, Hotemaže, Olševk, Šenčur

19. aprila 1953:

Voklo, Voglje, Prebačovo, Velesovo, Poženek

20. aprila 1953:

Brnik, Cerkle

21. aprila 1953:

Zalog, Zapoge, Hraše, Smlednik

22. aprila 1953:

Trboje, Sp. Besnica, Zg. Besnica, Nemilje

23. aprila 1953:

Zg. in Sr. Bitnje, Podreča, Mavčiče, Praše, Jama, Breg

24. aprila 1953:

Sp. Bitnje, Žabnica, Dorfarje

26. aprila 1953:

Godešič, Reteče, Gor. vas, Sv. Duh, Stara Loka, Vesster

27. aprila 1953:

Škofjeloška predilnica, Ježovica, Gradiš, Trata

28. aprila 1953:

Tovarna klobukov (Škofja Loka), Motor, Pušča, Stari dvor

29. aprila 1953:

Vrimaše, Suha, Šk. Loka mesto

30. aprila 1953:

Škofja Loka mesto

3. maja 1953:

Zmavec, Bodovlje, Log, Poljane, Hotavlje

4. maja 1953:

Gorenja vas, Podobeno

5. maja 1953:

Dol. Dobrava, Lučine, Hotavlje, Kopačnica

6. maja 1953:

Alpina — Žiri, Trebja

7. maja 1953:

Savodenj, Selce

7. do 8. maja 1953:

Žiri

10. maja 1953:

Zg. Luša, Bulovica, Buvkovčica, Dol. vas, Studeno, Češnjica, Rudno

11. maja 1953:

Selca, Železniki (Niko)

12. 5. 1953:

Železniki, Sorica, Davča

13. maja 1953:

Zalilog

Točnejša obvestila bodo dobili prebivalci na dom, razen tistih, ki bodo slikani v tovarnah.

Tudi to je za vas

DEŽURNA SLUŽBA

Zdravniška dežurna služba za Kranj in okolico je vsako noč od 20. ure zvečer do pondeljka do 6. ure zjutraj. Za državne pružnike in vse ostale proste dneve je dežurna nočna služba urejena kot ob nedeljah. V nujnih primerih kliči Spl. ambulanto, Poljska pot 8, tel. št. 218. Opozarjam, da je ob delavnih zdravniških služb na dan od 6. ure zjutraj do 7